

GLAS GORENJSKE

KRANJ, 5. DECEMBRA 1955

LETO VIII ŠT. 59

KAMNIK SVOJIM JUNAKOM

Odkritje spomenika padlim borcem in talcem - članom delovnega kolektiva tovarne »Titan« v Kamniku - je bila ganljiva manifestacija naše hvaležnosti vsem, ki so darovali svoje življenje za boljše bodočnost naših narodov. Na dvorišču tovarne pred upravnim poslopijem se je okrog spomenika, ovitga v zastavo, zbral delovni kolektiv tovarne, svojci padlih žrtev, zastopnik glavnega odbora Zveze

Del novega spomenika

borcev tov. Podstudenšek, Zveze invalidov tov. Potočnik, ljudski poslanec Alfred Janko, predsednik OLO Ljubljana dr. Marjan Dermastja in akademski kipar - tudi ta spomenik je njegovo delo - Božo Pengov. Sodelovala je godba Ljudske milice iz Ljubljane. Po pozdravnem govoru direktorja tovarne »Titan« Lojzeta Kodra je govoril organizator vstaje v kamniškem okraju zvezni poslanec Tomo Brejc. V svojem govoru je poudaril vzgledno zavednost padlih žrtev, ki so šli v boj kot zavedni Slovenci in zavedni delavci za našo nacionalno in socialno osvoboditev. Ko je še primerjal socialni položaj delavstva v predprilski Jugoslaviji z današnjim, je gov. Brejc dejal: »Priprilite pogosto sem k spomeniku našo mladino in ji pripovedujte o heroizmu tistih, ki so se žrtvovali za domovino.«

Potem je tovariš Tomo Brejc odkril spomenik, na katerem so z zlatimi črkami vklesana imena 24 padlih borcev in 11 talcev. Zastopniki delavskih kolektivov, ZB in svojci žrtev so zasuli podnožje spomenika z vencji, prvi sk. zbor »Solidarnosti« pod vodstvom pevovodje Viktorja Miheličiča pa je s pesmijo zaključil svečanost.

Postavili so jim spomenik

Pred Domom »Partizana« v Stražišču je bilo v okviru proslav za Dan republike, 27. novembra dopoldne, odkritje spomenika 62. padlim borcem in talcem - športnikom, ki so dali svoja življenja za našo svobodo. Slovesnemu odkritju je prisostvovala velika množica ljudi, številni predstavniki oblasti in množičnih organizacij, med njimi tudi podpredsednik Okrajnega ljudskega odbora Ivan Bertonec, predsednik Občinskega ljudskega odbora Kranj Vinko Hafner, predsednik SZDL Kranj Martin Košir, zvezni poslanec Danila Grilova in drugi.

Ob tej priliki so člani straziške in kranjske »Svobode« priredili pristrčno akademijo, na kar so imeli svojci padlih borcev in talcev - športnikov

S 7. seje občinskega ljudskega odbora Kranj

Na dnevnem redu nepravilnosti v podjetju »Kovinar«

Pretekli petek je na svoji sedmi redni seji občinski ljudski odbor Kranj razpravljajal o nekaterih vprašanih po večini tehničnega značaja. Sprejeli so poročilo o delu upravnih odborov finančno samostojnih zavodov s področja prosvete, izvolili nov u-

Maršal Tito - častni občan Škofje Loke

Ob letošnjem tretjem praznovanju občinskega praznika v Škofji Loki, se je občinski odbor odločil, imenovati velikoga sina naše domovine, iniciatorja naših zmag med NOB in voditelja jugoslovanskih narodov v graditvi socializma, za častnega občana. Posebna delegacija bo ponesla Maršalu v Beograd umetniško izdelano diplomu, delo Umetniške zadruga v Ljubljani.

Posvetovanji gorenjske kmečke in vajske mladine Ustanovili bodo sekcijo mladih zadrugnikov

Kranj, 4. decembra. Danes sta bili v Kranju posvetovanji z zastopniki kmečke in vajske mladine Gorenjske.

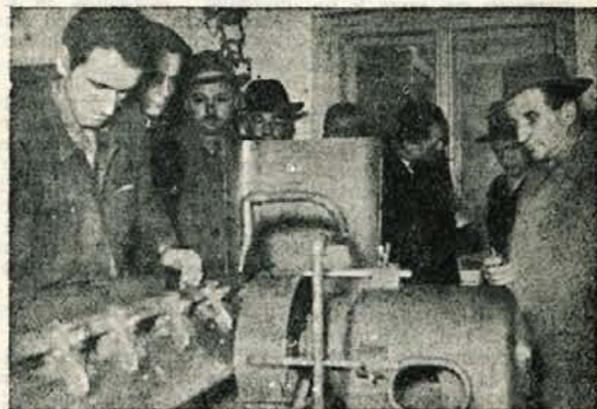
Posebna komisija, ki je bila ustanovljena pri Okrajnem mladinskem komiteju, za vprašanja kmečke mladine, je že nekaj časa proučevala probleme mladine na vasi. Na posvetovanju so razpravljali predvsem o potrebi ustanovitve sekcije mladih zadrugnikov, v katero naj bi se pritegnilo čimveč mladih kmečkih fantov in deklet. Tako naj bi bile te sekcije nekakšno organizacijsko telo, ki bi nadalje usmerjalo mlade ljudi po kroških (živinski, vrtnarski, gospodinjinski itd.) in le-te tudi organiziralo. Važno vlogo pri uspehu teh sekcij pa bodo imele kmetijske zadruga, ki bodo v bodoče namenile tudi del svojih proračunskih sredstev za delo sekcij mladih zadrugnikov, hkrati pa bodo prav iz teh vrst mladih ljudi lahko dobile dobre gospodarstvenike. Predsednik komisije za kmečka vprašanja Jaka Bogataj je orisal tudi stanje kmečke mladine na va-

pravni odbor zavoda »Tugo Vidmar«, potrdili proračun porodnišnice do konca letošnjega leta, odobrili povišanje oskrbnega dne v porodnišnici od 1400 na 1500 dinarjev in drugo.

Največ so odborniki razpravljali o poročilu o razmerah in nepravilnostih v podjetju »Kovinar« iz Kranja. Iz poročila in razprave je razvidno, da so se v podjetju dogajale nepravilnosti na račun podjetja oziroma skupnosti. Glavni krivci vseh teh nepravilnosti: direktor Lazar, tehnični vodja Stanovšek in mojster Jenko, so zaradi tega že v kazenski preiskavi. Zadnja dva sta bila že pred tem kaznovana, in sicer je bil Stanovšek zaradi sodelovanja z okupatorjem po vojni sedem let zaprt, pozneje pa še dvakrat kaznovan zaradi nedovoljene trgovine; mojster Jenko je bil tudi zaradi sodelovanja z okupatorjem odpuščen iz tovarne »Iskra«. Jenko pa je po odpustu iz »Kovinarja« dobil po priporočilu Stanovška v delavnici kmetijske zadruga

na Primskovem še boljše zaposlitev, čeprav je bil upravnik kmetijske zadruga opozorjen, da je Jenko skrivil pri nepravilnostih v podjetju »Kovinar«. Menda pa je tudi upravnik kmetijske zadruga znan iz okupacijskih let in zato verjetno ni ničesar ukrenil, sicer pa pregovor »vra na vrani ne izkljuje oči« ne bi bil pregovor. Na seji so odborniki sklenili, da se moramo v prihodnosti proti takim pojavom boriti z vsemi silami in izbirati najstrožje ukrepe, da se ne bodo več dogajali.

F. B.

V soboto, 26. novembra, je podjetje »Gorenjski tisk« slovesno otvorilo nove obrate: klišarno, kartonažno delavnico in strojno stavnico.

Po naših občinah

Gorenja vas in gospodarstvo občine

Poliskati je treba predvsem lokalne možnosti za nadaljnji razvoj
Lokalna iniciativa je zlasti sedaj potrebna

Komuna v Poljanski dolini s sedežem v Gorenji vasi sodi med razmeroma najmanj gospodarsko razvite komune na Gorenjskem. S tem seveda ni rečeno, da nima možnosti nadaljnega razvoja. Te možnosti bo treba še poliskati. Pri tem pa je treba upoštevati predvsem gospodarski račun in poliskati res tiste gospodarske panoge, ki so najbolj donosne in njim v prvi vrsti posvetiti vso pozornost.

Tudi po številu prebivalcev

ke in košenice 1286 oziroma 2170 hektarjev. Te številke zgovorno dokazujejo zgoraj navedeno trditev. Za tem pridejo na vrsto njive in vrtovi s 1095 hektarji in seveda gozdovi, ki zavzemajo največjo površino od vseh in sicer 9376 hektarjev. Neplodne površine pa je 524 hektarjev.

Največ sejejo v gorenjevaški komuni krmske rastline in žitarice. Vendar že sedanji razvoj kaže, da se bo Poljan-

titi v Gorenji vasi še večjo pozornost.

Narodni dohodek bo znašal letos kot pričakujemo, na področju celotne občine 247 milijonov 679.000 dinarjev. Od tega je največ ustvaril privatni sektor, in sicer 180.852.000 dinarjev, precej manj zadrugni sektor 37.550.000 dinarjev in najmanj državni sektor, ki bo ustvaril le 29.277.000 dinarjev.

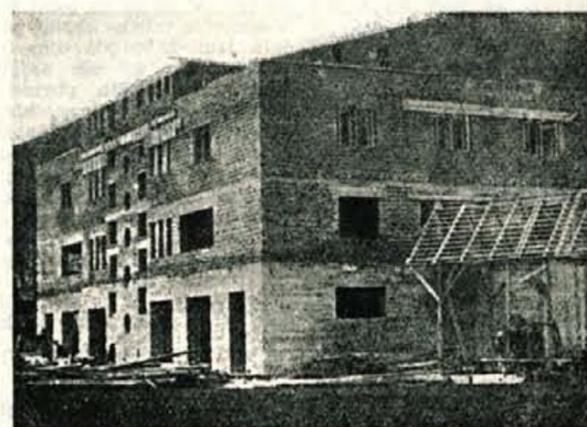
Taka struktura narodnega dohodka v gorenjevaški komuni nam postane jasna, če si ogledamo podjetja in gospodarske organizacije.

Gorenja vas ima le eno industrijsko podjetje, ki je sicer zelo obetajoče, vendar še vedno ni zaživel tako kot bi moralo ter zaradi tega tudi ne daje še takih sadov kot bi si jih želeli. To je podjetje »Marmor« v Hotavljah.

Razen tega je na gorenjevaškem področju 7 kmetijskih zadrug, ki dokaj dobro poslujejo. Imajo tudi dve trgovski podjetji in pet državnih obrtnih delavnic. Zlasti slednjim bo treba posvečati več pozornosti.

Precej močnejši kot socialistični pa je zasebni sektor obrti, ki šteje 64 zasebnih obrtnikov.

Kot rečeno je gorenjevaška komuna gospodarsko slabo razvita. Za njen nadaljnji razvoj bo seveda potrebna razen drugega tudi pomoč skupnosti. Občani v Gorenji vasi pa ne smejo pozabiti dejstva, da se je treba, glede na smerice naše nove gospodarske politike, osloniti predvsem na lastno iniciativo in pridnost.

Ko bo dograjen Zadrugni dom, bo ta prav gotovo središče kulturnega življenja Gorenjevaščanov

je gorenjevaška komuna med manjšimi komunami. Ona šteje, po popisu iz leta 1953, 6313 prebivalcev, od katerih je 5092 proizvajalnega in 1221 neproizvajalnega prebivalstva.

Narodni dohodek te občine, ki je bil lansko leto realiziran na enega prebivalca v višini 34.000 dinarjev, je planiran v letošnjem letu v višini 39.000 dinarjev na enega prebivalca. Torej beležijo v odnosu na lansko leto že znaten korak naprej. Vrednost proizvodnje, ki je planirana za letošnje leto, znaša za celokupno občino 361.529.000 dinarjev. Od tega odpade največ na zadrugni sektor in sicer 287.254.000 dinarjev in znatno manj na državni sektor, kjer beležimo le 94.275.000 dinarjev. V zasebnem sektorju pa se pričakuje vrednost proizvodnje v višini okoli 30 milijonov dinarjev.

KMETIJSTVO IN ŽIVINOREJA GLAVNI GOSPODARSKI PANOGI

Kmetijstvo in živinoreja imata že sedaj v gorenjevaški komuni glavno besedo v gospodarskem življenju. Z razvojem teh dveh kmetijskih panog pa bosta dobili še večjo in pomembnejšo vlogo.

Na kmetijsko površino je odpadlo lansko leto 5477 hektarjev, medtem ko na travni-

ska dolina usmerila na proizvodnjo predvsem semenskega krompirja, ki je zlasti kvaliteten v teh predelih.

Tudi sadjarstvu, zlasti pa živinoreji bodo morali posve-

Otroci padlih borcev - še nadalje glavna skrb organizacije ZB

Kranj, 4. decembra. Danes so bili v osmih občinah na Gorenjskem občni zbori organizacije ZB. Občni zbor te organizacije je bil tudi v Kranju. Obravnavali so prečo problematiko svoje organizacije ter na koncu izvolili nov občinski odbor Zveze borcev ter delegate za okrajno konferenco ZB. Občnemu zboru so prisostvovali tudi predsednik OO ZB Radovljica Ivan Bertonec, Johan, predsednik OO ZB Kranj Franc Koželj - Vanjo, predsednik OO ZB Vinko Hafner ter sekretar ZKS Martin Košir in zastopniki Jugoslovanske ljudske armade.

Glavna skrb organizacije Zveze borcev na področju kranjske občine je bila posvečena prav otrokom padlih borcev. Te otroke še danes ponekod imenujejo sirote, kar je popolnoma napačno,

saj za njih danes skrbi vsa naša skupnost. Da je pa treba prav tem otrokom posvetiti več pozornosti, se je izkazalo tudi na današnjem občnem zboru v Kranju. Za te otroke sta bili letos organizirani dve koloniji in sicer v Rovinju in v Sm[re]hlu pri Novem mestu. Toda dogajalo se je, da nekateri skrbniki otrok padlih borcev niso dali teh otrok v kolonije, dostikrat zaradi verskih predsodkov, češ v kolonijah ne bodo hodili k maši. Tak odnos teh skrbnikov je več kot obsojna vreden in škoduje tem otrokom. Zato bo organizacija Zveze borcev poskrbela, da se bodo le-ti vzgajali na tradicionalnih narodnoosvobodilne vojne, za katero so tudi njihovi očete in matere darovali svoja življenja.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Z občinskih konferenc Zveze komunistov

To nedeljo je bilo po Gorenjski več občinskih konferenc Zveze komunistov. Občinske konference v Loki se je razen 95 odstotkov delegatov udeležilo več gostov, med njimi člana Okrajnega komiteja ZKS Milan Kristan in Zvonka Lesjakova ter predstavnik JLA major Blaž Crnica in kapetan Božo Bulat.

Konferenca Zveze komunistov za domžalsko občino je bila v Zadrugnem domu v Radomljah. Na konferenci so izvolili 15-članski komite. Med gosti smo opazili predsednika Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana tovariša Dermastjo in člana CK ZKS Ivana Novaka - Očka.

V Kulturnem domu v Kamniku je bila občinska konferenca ZK za kamniško komunjo. Udeležila sta se jo k. g. tudi predsednik Okrajnega odbora SZDL tovariš Janez Vipotnik in zvezni ljudski poslanec tovariš Tomo Brejc.

O zaključkih teh konferenc bomo poročali še v naslednjih številki.

Popoldne sta TVD »Partizana« iz Kranja in Stražišča imela skupen, zelo uspešen telednevni nastop.

Za načrtno zazidavo prostih površin

Anarhičnim gradnjam je treba stopiti na pot

Med osmih svetov OLO Kranj, je začel s temeljitim in načrtnim delom tudi Svet za urbanizem. Doslej je imel tri seje. Zlasti na zadnji seji, ki je bila v četrtek, pa so začeli obravnavati nadvse pereče in aktualno problematiko o smernicah nadaljnje stanovanjske izgradnje ter izgradnje industrijskih objektov na področju Gorenjske.

SRDIT BOJ »DIVJIM« GRADNJAM

V času obnove in pozneje v času nagle industrijske in komunalne izgradnje, je bilo težko misliti na kakšno smotrnejšo politiko glede lokacije posameznih, zlasti stanovanjskih naselij v mestih. Ne le da takrat ni bilo časa misliti na to, marveč so manjkale tudi posamezne urbanistične zasnove in načrti za izgradnjo mest in industrijskih središč. Ta, lahko bi rekli anarhična izgradnja pa se je stopnjevala zlasti takrat, ko so občinski ljudski odbori začeli dejati posameznikom posojila za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš.

Začelo se je graditi na vseh mogočih zazidalnih parcelah, krčile so se rodovitne poljedelske površine, gradilo se je vsepovsod, ne upoštevajoč oddaljenosti in pa možnosti napeljave ostalih komunalnih naprav kot so vodovod, elektrika in ceste. Zaradi tega se je dostikrat metalo krivdo na oblast, češ »kakšen socializem pa je to, če nam še vode, luči in poti ne napeljejo«.

Da bo treba s takimi gradnjami prenehati nam je danes postalo jasno. Smer, kako naj bi se v prihodnje razvijala stanovanjska izgradnja v mestih, je jasno začetna tudi razprava na četrtkovi seji, v kateri je razen ostalih sodeloval tudi Ing. Marijan Tepina, predsednik Sveta za urbanizem LRS.

V prihodnje naj bi se predvsem izkoristile za gradnjo proste površine v mestih. Dovoljenja za izgradnjo novih, strnjenejših naselij, pa naj bi se izdajala šele po temeljitih proučitvi vseh okoliščin.

ZAKAJ PODIRATI KO PA NI NIKOMUR NA POTI

Na Cesti na Rupo so lesene barake, last tovarne »Iskra«, v katerih stanuje 67 družin delavcev. Te hiše imajo be-

tonske temelje in leseno nadgradnjo. Tovarna »Iskra« namerava te barake prodati svojim delavcem — interesentom, ki bi te lesene zidove zamenjali z zidanimi. Toda: ker ni to naselje na »zazidalnem področju« mesta, občina tega ne dovolj. Točno! V skladu s predpisi!

Nastane pa pri vsem tem drugo vprašanje. Ali je smotrno te barake v bližnji perspektivi celo podirati in jih odstraniti s tega področja, ker

Za razumevajoče odnose med mestom in vasjo

Vas pričakuje od občine elektrifikacijo, vodovod, mostove, šole, ceste, socialno pomoč itd. Mnogokrat pričakujejo vaščani od občine tudi take stvari, ki niso za sedaj dosegljive.

Zanimiva je primerjava, kaj daje vas mestu in kaj mesto vrača danes našim vsem.

Leta 1954 so kmetovalci v trziški občini plačali 7 milijonov 836 tisoč dinarjev dohodnine, ostale njihove dajatve z vaškimi obrtniki vred pa so znašale nadaljnjih 300 tisoč dinarjev. Občina Tržič je glede na republiški družbeni plan od teh dohodkov dobila 4 milijone dinarjev, ostali znesek je prešla republika. In kaj je občina dala vsem?

Izdanki za šole v vaseh so znašali 6 milijonov dinarjev, za ceste in razsvetljavo 3 milijone dinarjev, za investicijske gradnje po vaseh pa 20 milijonov 900 tisoč dinarjev. Od tega je šlo za elektrifikacijo 1.900.000 dinarjev, kanalizacijo 2.180.000 dinarjev, za vodovode Brezje, Hudo in Hudi graben 5.500.000 dinarjev, planšarske gradnje 3 milijone 976 tisoč dinarjev, zavarovanje struge 7.400.000 dinarjev. V celoti so torej vasi v območju trziške občine prejele lani 29.900.000 dinarjev, medtem ko so vse dajatve kmetov in vaških obrtnikov družbeni skupnosti znašale v občini le 4 milijone dinarjev.

V letošnjem letu bodo kmetovalci in vaški obrtniki vplačali vseh davkov in dajatev 10.400.000 dinarjev. Od te vsote bo občini ostalo 4 milijone dinarjev. Toda vsem bo občina letos vrnila za vzdrževanje šol 6.400.000 dinarjev, za vzdrževanje šolskih

V DOMŽALAH

V počastitev Dneva republike je delavsko prosvetno društvo »Svoboda« v Domžalah pripravilo vrsto kulturnih prireditev, ki so trajale od 25. do 30. novembra.

Kot uvod teh proslav so pevski zbor pod vodstvom Staneta Habeta, orkester pod vodstvom ravnatelja domžalske glasbene šole Aleksandra Dermalca, dramska sekcija ter balet pod vodstvom Stanke Lavričeve, v petek 25. novembra uprizorili opereto Radovana Gobca »Planinska roža«. Naslednji dan, v soboto, pa je bil vokalno instrumentalni koncert, na katerem je razen pevskega zbora, tamburašev in orkestra sodelovala tudi domžalska godba na pihala.

V nedeljo dopoldne so šahisti odigrali brzoturnir, zvečer pa je bila telovadna akademija.

Naslednji dan, v ponedeljek, na predvečer praznika, je bila slavnostna premiera Moškričeve drame »Rdeče rože«. Na sam praznik, 29. novembra, je bilo ob 9. uri dopoldne svečano razvitje prapora DPD »Svoboda« Domžale. Razen Ivana Regenta, predsednika »Svobode« in prosvetnih društev Slovenije, ki je kumoval novemu praporu, so se te slavnosti udeležili še številni zastopniki sosednih »Svobod« ter predstavniki političnega, gospodarskega, kulturnega in društvenega življenja v Domžalah.

ne stoje na zazidalnem področju, ko pa vendar niso nikomur na poti. In tudi še vsaj 20 let ne bodo nikomur!

S podiranjem teh barak pa bi dosegli le to, da bi se na stanovanjskem uradu nakopičile razen ostalih prošnji za dodelitev stanovanj, še 67 novih s Ceste na Rupo.

Zadeva je važna. Nadvse važno bo tudi mnenje posebne strokovne komisije, ki jo je imenoval Svet za urbanizem in katera si bo vso stvar ogledala na kraju samem. Se prav posebno važno pa bo, da bo ta komisija tudi podala Svetu res življenjsko poročilo o dejanskem stanju.

Z letne skupščine sindikata Železarne Jesenice

V soboto so se zbrali v dvorani Delavskega doma na Jesenicah delegati tovarniškega sindikata Železarne Jesenice na letno skupščino. Razen teh so prisostvovali skupščini tudi gostje — sekretar republiškega sindikata metalurgov, zastopnik Železarne Sisak, zastopnik rudnika in topilnice Idrija, sekretar komiteja ZKS jeseniške komunne in drugi.

V svojem referatu je predsednik Tone Pintar prikazal

Gasilci iz Trbovelj so obiskali Jeseničane

Občinsko gasilsko društvo Trbovelje je organiziralo večeraj poučno ekskurzijo na Jesenice, kjer so si ogledali nov gasilski dom in ostale gasilske naprave občinskega gasilskega društva Jesenice. O vsem kar so videli trboveljski gasilci na Jesenicah so se zelo laskavo izrazili in čestitali jeseniškim gasilcem k toliki modernizaciji.

Bančno poslovanje na Jesenicah je izročeno svojemu namenu

S 1. decembrom je pričela poslovati podružnica narodne banke na Jesenicah v novozgrajenem bančnem poslopiju, ki stoji na trgu pred železniško postajo, zadnja dela na stavbi so zaključili z mrzlično naglico, tako da je bilo poslovanje otvorjeno 30. novembra in dograjeno v počastitev Dneva republike. Otvoritvi so razen uslužbencev banke, predsednika občinskega ljudskega odbora Maksa Dolinarja, sekretarja občinskega komiteja ZKS Iva Ščavničarja ter zastopnikov drugih jeseniških organizacij in ustanov prisostvovali tudi zastopnik bančne direkcije in investitorja gradbenega podjetja »Projekt« Kranj, ki jes tavbo

delo podružnice od zadnje skupščine, dalje vrsto problemov, ki so jih rešili sindikalna podružnica in celoten kolektiv ter probleme, ki jih bo moral proučevati in reševati novoizvoljeni odbor. Na temelju poročila je bilo ugotovljeno, da je dosedanji tovarniški odbor svoje naloge vzorno in častno izpolnjeval. Orisaj je odnose med podjetjem in komuno, delavsko upravljanje in odnose v podjetju, proizvodnjo, nagrajevalni sistem, kadrovske vprašanje v podjetju, delo tovarniškega odbora delo sindikalnih odborov, stanje članstva podružnice, kulturno - prosvetno delo, uspehe higiensko tehnične zaščite, problematiko pokojniških vprašanj, vprašanje zvišanja socialnega zavarovanja itd. Izčrpnemu poročilu je sledila dolga celodnevna razprava posameznih delegatov, ki je nakazala dobre smernice za nadaljnje delo novega tovarniškega odbora sindikalne podružnice Jesenice.

Ali morajo vsa bremena nositi delovni ljudje?

Delavci in uslužbenci, ki se dnevno vozijo z avtobusi SAP na svoja delovna mesta iz Radovljice in Lesc na Bled in obratno, so bili zadnje čase že dvakrat hudo prizadeti. S 1. septembrom je podjetje SAP ukinilo mesečne pavšalne vozne karte in uvedlo dnevno plačevanje vozne po občinski vozni tarifi. S 1. novembrom pa je podražilo vožnjo kar za 50%.

Res je, da vsako podjetje teži po rentabilnosti, vendar bi jo SAP v tem primeru lahko iskalo drugod, ne pa pri delovnih ljudeh, ki so dnevno vezani na njegova prevozna sredstva. S to podražitvijo so

delavcem odvzeli 15 do 25% dnevnega oziroma mesečnega zaslužka. Podjetje SAP naj išče rentabilnost raje pri turistih in izletnikih, saj lahko zaračuna vožnjo v eno smer 40 dinarjev namesto 20 in s tem za 100 odstotkov poveča dohodek v poletni sezoni. Koristniki voženj z Bleda, Lesc in Radovljice že tako ali tako prispevajo redne dohodke, na katere podjetje lahko z vso gotovostjo računa. Podjetje bi tudi brez teh moralo redno vzdrževati redno avtobusno zvezo med Bledom in železniško postajo v Lescu, to pa bi bilo v času izven sezone vezano z velikim rizikom.

Po Gorenjskem v dnevih praznovanja

Po razvitju prapora je tov. Regent izročil odlikovanja štirim najzaslužnejšim članom domžalske »Svobode« za njihovo dolgoletno sodelovanje. Odlikovanja »Svobod« II. stopnje (srebrno odlikovanje) sta prejela Franc Cotman in Mimi Privškova, medtem ko sta odlikovanja III. stopnje (bronasto odlikovanje) prejela režiser Dolfe Prešeren in glasbenik — samouk Anton Semenja. Po podelitvi teh odlikovanj je sledil pester kulturni program, kjer so sodelovali združeni pevski zbori, recitatorji in domžalska godba na pihala.

Naslednji dan je bila na železniški postaji ponovitev »Planinske rože«.

NA JESENICAH

Vsa društva in organizacije, šole in ustanove na Jesenicah, so letos za Dan republike pripravile svoje proslave. Tako je bila prva proslava na Plavžu — v bolnišnici za osebe in paciente — ter v kino dvorani; druga v zbornici Občinskega ljudskega odbora v soboto dopoldne, popoldan in zvečer pa v dvorani Delavskega doma. Obrtniško društvo je pripravilo proslavo v nedeljo popoldan, zvečer pa »Svoboda« Jesenice. V ponedeljek na predvečer praznika

V TRŽICU

Proslave »Dneva republike« so bile letos v Tržiču večjega obsega, kot v prejšnjih letih. Na patrolnem teku s streljanjem je sodelovalo devet ekip. Prvo mesto si je z visoko zmago osvojila ekipa trziške Streleške družine in s tem pridobila pokal mestne občine v trajno last. V nogometnih polfinalnih tekmah so tekmovala moštva raznih podjetij. V finalu je zmagalo moštvo mestne občine. Izredno dobro je bila obiskana akademija v Cankarjevem domu, kjer je o pomenu praznika govoril ljudski poslanec Lovro Cerar. Na tradicionalnem štafetnem teku je zmagal TVD »Partizan« in ekipa podjetja »Krojaštvo« Tržič.

Po slavnostni seji občinskega ljudskega odbora je bilo odkritje spominske plošče padlim borcem v Tovarni finega pohištva. V tovarni Runo pa je prostovoljno gasilsko društvo Tržič razvilo svoj novi prapor. Prav zanimiva je bila tudi tradicionalna hitrostna krožna dirka motociklistov po mestu, katere se je udeležilo 33 vozačev.

NA JEZERSKEM

V počastitev 29. novembra so na Jezerskem pripravili proslavo, na kateri so sodelovali predvsem osnovnošolski otroci in nekatere mladinke in mladinci. Prisrčna je bila zlasti recitacija: »Ob spominu na rojstvo republike« ter prikaz najmlajših »Mi smo vojaki«.

V SKOFJI LOKI

V počastitev Dneva republike je tudi škofjeloški garnizon priredil v Kazini zanimivo razstavo, ki priteguje pozornost obiskovalcev.

Predsednik republike Josip Broz Tito je 2. decembra odpotoval v Etiopijo, da bi vrnil obisk cesarju Haile Selassiju, ki je lani obiskal Jugoslavijo; obenem pa se bo odzval tudi povabilu egiptovskega predsednika Naserja, ki ga je le-ta izrazil predsedniku ob srečanju v Sueškem prekopu.

Obisk v Etiopiji in Egiptu je izraz prijateljskega sodelovanja Federativne ljudske republike Jugoslavije z navedenima deželama. Zato je ta obisk važen prispevek, ne samo k globlji vsestranski stikov Jugoslavije s tema deželama, marveč tudi k mednarodnemu sodelovanju in okrepitvi miru na svetu. Na vprašanje, ali bo predsednik Tito obiskal tudi Izrael, je predstavnik državnega tajništva za zunanje zadeve Dražkovič izjavil, da o tem še ne more točno odgovoriti.

Ameriški veleposlanik v Zahodni Nemčiji James Conant je izjavil, da nameravajo zahodne sile ostati v Berlinu še vse dotlej, dokler ne bo Nemčija ponovno združena. Pripomnil je tudi, da je incident, ki je nastal zaradi zadrževanja štirih Američanov v vzhodnem Berlinu problematičen in bo pokazal kako tehtno je stališče ameriške vlade.

Najnovejša poskusna eksplozija vodikove bombe v Sovjetski zvezi je vznemirila ameriško javnost. New York Times piše, da je eksplozija povzročila močna tresenja celo na Japonskem in je to po presoji ameriških strokovnjakov doslej najhujša eksplozija v Sovjetski zvezi, saj predstavljala moč nekaj megatonov in ne en megaton, kot sta izjavila Hruščev in Bulganin.

Predsednik Britan. vlade Eden je izjavil, da je zato Velika Britanija pripravljena proučiti sovjetski predlog o prepovedi poskusov z atomskim vodikovim orožjem ter izjavil, da je to vprašanje mogoče rešiti samo s splošnim sporazumom o razorožitvi.

Ob 5-letnici delavskega samoupravljanja so odkrili spominsko ploščo

Ob praznovanju Dneva republike in peti obletnici delavskega samoupravljanja je imel Delavski svet tovarne

»Iskra« slavnostno sejo. V kratkem govoru je predsednik delavskega sveta Lojze Rajgelj povedal nekaj najvažnejših misli ob 29. novembru, več pa se je zadržal pri uspehih delavskega samoupravljanja od septembra 1950. leta do danes. Najboljši dokaz uspehov je velik porast proizvodnje v zadnjih letih, saj je bila proizvodnja 1954. leta že štirikrat večja kot 1951. leta. Ob zaključku govora pa je še poudaril, da s temi uspehi delovni kolektiv še ni dosegel svojega cilja, temveč da se mora še naprej boriti za večjo ustvarjalnost.

Po slavnostni seji pa so na dvorišču tovarne odkrili spominsko ploščo, na kateri je zapisano: 9. septembra 1950 je delovni kolektiv »Iskra« prevzel tovarno v svoje upravljanje.

Iz Črne

Ob rudniku kaolina v Crni je po vojni zraslo že precej veliko delavsko naselje. Postavili so celo svoj kulturni dom. To je morda edini kraj v Sloveniji, kjer ni stanovanjske krize. Vsi zaposleni imajo stanovanje.

Prejšnji teden so odkrili novo žilo rude, ki bo po dosežanih analizah dovolj kvalitetna za izdelavo porcelana. Če bo to res, je to nedvomno prijetna novica za naše gospodinjstvo.

Dopisujte v »Glas Gorenjske«

A.

GLAS GORENJSKE

Razgibanost prosvetnih delavcev v Radovljici

Pred nekaj dnevi je bil redni letni občni zbor Prosvetnega društva »A. T. Linhart« v Radovljici. Iz poročil članov upravnega odbora in predsednikov posameznih sekcij je razvidna živahna dejavnost društva. To velja predvsem za dramski odsek; pevski zbor, ki je po daljšem životarjenju

pričel z resnim delom in ljudsko univerzo, ki je priredila vrsto predavanj o političnih, znanstvenih, zdravstvenih in gospodarskih vprašanjih. Večje težave pa so bile in so še z godbeno sekcijo, ki zaradi denarja ni zmogla težkih nalog. Dramski odsek je bil v 10

letih najbolj plodovit v pretekli sezoni. Uprizorjenih je bilo sedem odrskih del (3 drame, 2 mladinski igri, 1 komedija in 1 spevoigra) s 23 predstavami, od teh 16 na domačem odru in 7 gostovanj. Vse te predstave si je ogledalo skupno 5.676 ljudi in sicer 4.380 na domačih prireditvah in 1.296 na gostovanjih. Na posamezno predstavo odpade povprečno 247 gledalcev. Največji obisk je doživela Milana Ogrizovića »Hasanagica«, ki je bila uprizorjena na prostem. Na premieri je bilo 850, na reprizi pa 280 gledalcev. Med publiko pogrešamo predvsem predstavnike naših političnih in družbenih organizacij.

Izvajana dela so bila vedno zelo kvalitetna, kar je zasluga požrtvovalnih režiserjev.

V okviru dramskega odseka se je pred kratkim pričel maskerski tečaj, ki ga vodi Ivan Jašovec. Tečaj obiskujejo tudi člani dramskih družin iz Begunj, Mošnjah in Lancovega.

Treba pa bo poživeti tudi zanimanje za knjižnico.

Izvoljen je bil novi upravni odbor s predsednikom prof. Stanetom Mulejem.

V Radomljah so odkrili spomenik padlim borcem

Zveza borcev v Radomljah pri Domžalah je v nedeljo 27. novembra odkrila spomenik 70 padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja iz Radomelj in okoliških vasi. Odkritja so se udeležili tudi predsednik ljubljanskega okraja Marjan Dermastja, ljudska poslanca Tomo Brejc in Ivan Novak - Očka, zastopnik Okrajnega odbora Zveze borcev Ljubljana Marjana Drakslerjeva, predsednik domžalske občine in narodni heroj Franc Avbelj - Lojko ter drugi.

Po svečanosti je predsednik ljubljanskega okraja Dermastja odkril spomenik in ga izročil v varstvo Zvezi borcev iz Radomelj. Pri slavnosti so sodelovali: mengeška godba na pihala, zastopniki organizacij društev in delovnih kolektivov ter partizanska patrola preživelih borcev, združena pevsko zboru KUD Radomlje in »Induplati« Jarše.

Na predvečer odkritja v soboto so vse organizacije in društva iz Radomelj priredile v kulturnem domu slavnostno akademijo.

3. decembra je proslavljalo slovensko ljudstvo 155-letnico rojstva svojega velikega umetnika, misleca in ustvaritelja slovenske pesniške besede dr. Franceta Prešerna. Na ta dan se ga je njegovo ljudstvo spomnilo s številnimi intinimi proslavami.

Pri prosvetnih društvih v Poljanski dolini

MLADI LJUDJE ZAPUŠČAJO SOVODENJ

20. septembra 1950. leta je bilo, z malo zamudo, tudi v Sovodnju ustanovljeno umetniško društvo imenovano po prvoborcu Boštjanu Jezeršku. Takoj po prvem sestanku so pričeli z delom in Jurčičevemu »Desetemu bratu« je kmalu sledil »Kralj na Betajnovi«, »Zupanova Micka«, »Cvetje v jeseni« itd. tako, da so naštudirali skupno že okoli 15 del.

Danes pa je igralska družina v Sovodnju v resnih skrbih. Fantje so odšli k vojakom in po službah v druge kraje; prav tako je tudi z dekleti. Mladih ljudi ni in zato letos ne morejo pričeti s študijem iger; zaspali pa je moral tudi njihov pevski zbor, ki je do lani dosegel že lepe uspehe. Le mladi tamburaši (večina šolskih otrok) še pridno vadijo in so že večkrat nastopili s svojimi novimi instrumenti. Zanimanje za predavanja je v Sovodnju dokaj dobro, le predavatelje je težko dobiti. Tečaja o kmečkih vprašanjih se je lani udeležilo celo 30-45 ljudi, razen tega so organizirali tudi predavanje o prvi pomoči živini in štiri zdravstvena predavanja. In — na kar so v Sovodnju posebno po-

nosni — za svoj drugi občinski praznik so dobili lastni kino-projektor. V bodoče jim bo najvažnejša naloga ustanoviti podjetje, v katerem se bodo zaposljevali mladi delavci, ki bodo še poživili njihovo življenje.

ALI BO LETOS DELAVNOST SE VEČJA?

Tudi v Gorenji vasi niso med zadnjimi. Pevski zbor, ki je kar številen, lepo napreduje, v kratkem bodo knjižnico obogatili z novimi deli, in tudi tamburaše imajo.

Imajo pa še nekaj, kar jim druga društva celo zavidajo, lep dom — Dom TVD »Partidan« — v katerem je stalni gost tudi dramska skupina. Marsikdo pravi, da je to že pol uspeha, res je, vendar bi bil ob primernejši izbiri dramskih del in razumevanju igralcev uspeh še večji. V letošnji sezoni se mislijo postaviti celo z »Mladostjo pred sodiščem«, Delo zahteva že precejšnjo igralsko nadarjenost in upamo, da bo požrtvovalni režiser s svojimi igralci tudi uspel.

Manjše zanimanje v Gorenji vasi je za predavanja, marsikomu pa je žal tudi za kinom, katerega v Gorenji vasi do sedaj še nimajo.

VEČ SLOGE — VEČJI USPEHI

Prostora ni, ne ljudi in denarja, razen tega stalni nespornosti in nerazumevanje občinstva, tarnajo v KUD »Janez Luznar« Kulturno umetniškemu društvu v Selcah in Trebiji. Toda kljub temu so nekaj naredili: v Selcah so lani uprizorili dve deli, imeli koncert pevskega zbora in godbe na pihala ter dobro obiskano zdravstveno predavanje. V Trebiji pa so bili celo bolj delavni — kar šest del, so zapisali v svoji kroniki. In v Poljanah? — Razen petih uprizorjenih del so imeli tudi koncerte in dvoje predavanj.

Počivali torej niso nikjer — neke so uspehi večji, druge manjši, povsod pa se opaža, da je zanimanje za delo kulturno prosvetnih društev med mladino premajhno, v nekaterih društvih stari izkušeni delavci egoistično hranijo svoje znanje, zato se pojavljajo razni nespornosti, kar vse škodi skupnemu uspehu.

S seje Sveta za prosveto in kulturo OLO Kranj

Premajhna aktivnost občinskih svetov

Svet za prosveto in kulturo Okrajnega ljudskega odbora v Kranju je na svoji seji v petek, 2. decembra, razpravljalo o muzejski dejavnosti na Gorenjskem. Člani sveta so ugotovili, da je ideja o pokrajinskem muzeju v Radovljici, po razformiranju bivšega radovljiškega okraja, začela propadati. Tak muzej pa je v gornjem gorenjskem kotu potreben. Predvsem je treba takoj opraviti najnujnejša spomeniško-varstvena dela in zaščititi nekatere tipične gorenjske etnografske predmete. Prav tako bi bilo treba poskrbeti — in to bi bila naloga muzeja v Radovljici — da se čimprej uredi muzej v Begunjah. Spriču tega so člani sveta sklenili, naj radovljiški muzej pripravi proračun za najnujnejša dela, ki jih bo moral opraviti v prihodnjem letu. Ta proračun bi potem svet po temeljitih pretresu predlagal okrajnemu ljudskemu odboru v odobritev.

Razpravljali so tudi o delu

Nove knjige

Mladinska knjiga je pred kratkim izdala tri knjižice za najmlajše s prikupnimi ilustracijami. Akademski slikar Leo Koporc je ilustriral knjižico Ele Peroci: »Moj dežnik je lahko balon«. Drugo knjižico je ilustriral znanil slikar in ilustrator Gvido Birolla. To je češka ljudska pravljica: »Lonček, kuhaj!« Poslovenil jo je Fran Bradač. Tretjo knjigo Branka Rudolfa: »Zamorček in ladjica« je ilustriral Janez Vidic.

Alphonse Daudet: »Tartarin iz Tarascona«. Knjiga je namenjena mladini. Izdala jo je založba Mladinska knjiga, prevedel Karel Dobida, ilustriral Beno Pinon in opremil Uroš

Vagaja. Broširana. Ima tudi slovar — pojasnila nekaterih besed.

Desanka Maksimović: »Pomladna pesem«. Izdala založba Mladinska knjiga, prevedel Lojze Krakar in opremil Jože Cjuha. V knjižici z avtobiografijo pesnice je zbranih nekaj njenih najpomembnejših pesmi.

Božo Škerlj: »Neznana Amerika«. V tej knjigi so zbrani vtisi s potovanja v letu 1952. Izdala založba Mladinska knjiga, opremil jo je Milan Mihelič. Broširana. V knjigi je precej fotografij najzanimajših krajev, objektov, navad in nošenj tamkajšnjih ljudi.

moteno in z boljšim uspehom poslužil še nadalje slovenskih, katerih imamo tudi za »tragične slučaje« dovolj.

Režiser operete tov. Poženel ni imel ravno preveč lahkega dela, ker je moral pripraviti delo s sanjami novinca tako v igralskem kakor tudi pevskem delu, razen tov. Olge Bende v vlogi Mance, ki obiskuje šolo - Vere Majdičeve, kar se je nedvomno tudi opazilo. Lahko rečemo, da se je režiserju delo tudi posrečilo, razen v množičnih scenah prihajanja in odhajanja gostov, kateri v nekaterih primerih celo motijo glavna dogajanja na odru. Tudi zaključni prizor z oskrbnikom bi bilo bolje, da ga Janez (natakar) s pomočjo ostalih primiz in vrže iz družbe, namesto da oskrbnik obvisi sam in ne ve kaj početi. Ravno tako bi režiserja incenerator tov. Piheršek bolj podprl, če bi mu v pričetku postavil namesto kulise z oknom veliko lectovo srce, ki bi prav tako lahko imelo okenček za predstavljanje igralcev.

V ostalem je bila scena zelo okusna. Režiserja in pevce same pa je motil premočan orkester, tako da je dosti motivov šlo mimo gledalčevih ušes. Na vsak način bi moral orkester bolj intimno spremljati celotna dogajanja na odru.

Kot sem že omenil, so se nam predstavili v opereti mladi igralci in pevci, kar je že velik uspeh kranjske »Svobode«. Brigito, najemnico »Planike«, je igrala s svojo prikupnostjo Marica Dernač, njeno hči Manco pa Olga Benda. Pevsko in igralsko je iz-

peljala svojo vlogo zelo zadovoljivo. Ing. Gornika, lastnika »Planike«, je igral Lojze Založnik, ki utegne postati še zelo dobra moč. Kosmača, profesorja v pokoju, pa Boris Leskover, kateremu se vidi, da je rojen komik. V vlogi Veronike, njegove hčere je igrala na premieri tov. Biba Pestotnik, katera je pravo odkritje, tako v igralskem podajanju, kakor tudi v pevskem, v kolikor ni motil ravno pri njenih scenah premočan orkester. Z njenim partnerjem, Mavricijem Dobido, mlajšim znanstvenikom (Rado Kokalj) sta bila odlična par in žela zato tudi pri publiku dosti priznanja. Njima enakovredna par sta bila tudi Janez, natakar »Planike« (Viktor Benčan) s svojo partnerico Polono (Jana Osojnik), sobarico v »Planiki«. Omenim naj, da v vlogi Polone alternira Kati Mohor, v vlogi Veronike pa Regina Rysman, vendar istih nisem videl. V vlogi oskrbnika Wengerja smo gledali že starega igralca Milana Pavlina, ki je svojo vlogo zelo skrbno izdelal. Kot župana pa smo videli Toneta Hotka, ki je ustvaril tako pristrčen lik, da smo se mu lahko od srca nasmejali. Tudi stražnik, (Prinčič Marjan) je bil v svoji vlogi zelo zadovoljiv, zato moram še enkrat pripomniti, da je ustvaril s to opereto tov. Poženel pristrčno, za gledalce zelo sprejemljivo in zabavno opereto, katera je po dolgem presledku prinesla občinstvu dve uri prijetnega razvedrila. Posebno priznanje gre še Veri Majdičevi, ki je naštudirala pevsko točko.

Vladimir Stiglic

Filmi, ki jih gledamo

GREH ENE NOČI

Ta film je šolski primer kako nastane iz najbolj nemogoče snovi dober film, zahvaljujoč predvsem dobri igralcem in delno tudi režiserju. Tema je tako banalna in sentimentalna, da bi se nam pri vsaki drugi igralski zasedbi vsaj nekajkrat obrnil želodec; pri tej pa zapuščamo dvorano zadovoljni, ker so dobri igralci »prerasli« banalno vsebino. Vsem na čelu je seveda Spenker Trasy. Pojdite in oglejte si kako ta veliki igralec ustvarja takorekoč iz nič nekaj velikega, stvarnega. So igralci, katerih igra je tako dovršena, da jim moramo priznati veličino. Tracy pa daje in zasluži še več! Z vsako novo vlogo nas znova pritegne in nikoli se ne naveličamo njegovega sicer nelepega obraza, njegovih oči, ki nam v tem filmu povedo več kot vse be-

sede. Zato ni nič čudnega, če so vsi ostali prav tako odlični igralci stali to pot v njegovi senci.

BLEDOLČNIKOV SIN

Ze sam naslov filma zveni precej avanturistično, tako da se praktično ne moremo zmotiti v katero zvrst sodi ta film. Vendar pa je ta barvna kavbojka le nekaj več kakor sam navaden western: je izredno posrečena in duhovita parodija in groteska na kavbojske filme, ki jih v Ameriki delajo kar na tekočem traku: »Leit motiv«, ki je vodil avtorje tega filma bi najlaže okarakterizirali takole: Iz žit itak neumne situacije si izmisli še bolj neumne izhod. Priznajmo jim, da so v tem popolnoma uspehi, kajti dve uri se zelo dobro zabavamo, kar je nemajhna zasluga tudi znanih igralcev Bob Hopa in Jane Rusal.

Zvezni poslanec na Jesenicah

Pred dnevi je obiskal jeseniške upokojence republiški poslanec in član CK ZKS tov. France Perovšek. V nabito polni dvorani Delavskega doma je tolmačil upokojencem nov gospodarski sistem, trenutno zunanje in notranje politično vprašanje in predvsem vprašanja, ki upokojence najbolj zanimajo. Jeseniški in javorniški upokojenci so bili poslancu za obisk hvaležni in si želijo, da bi jih še obiskal.

Še dve razstavi ob Tednu tiska

V ZIROVNICI

V Tednu tiska so novinarji slovenskih časnikov in radija priredili v Zirovnici novinarski večer. Razen tega so pionirji gimnazije pod vodstvom ravnatelja in prof. Kuclerjeve pripravili tudi lepo razstavo. Razstavljenci so bili naši časopisi, mladinski listi, leposlovna dela naših pisateljev in znanstvena literatura, razen tega pa je bilo tudi precej slik ter grafikon naročnikov dnevnikov, tednikov in mesečnikov. Razvidno je bilo, da ljudje še vse premalo berejo časopise, medtem ko je število radijskih naročnikov zadovoljivejše.

V SKOFJI LOKI

S skromno razstavo ob Tednu tiska so se pridružili tudi Skofjeločani. Razstava je bila odprta v čitalnici Doma ZB in si jo je ogledalo zlasti veliko število mladine.

Slikar

Ljubo Ravnikar razstavlja

Od 29. novembra razstavlja v Mestnem muzeju v Kranju slikar Ljubo Ravnikar. Njegova dela privabljajo številne Kranjčane, saj je umetnik na večini svojih akvarelov prikazal ravno Kranj — nekdanji in danes, z vseh geografskih leg, z največjimi znamenitostmi in po svoji zamisli celo — nočno življenje v Kranju. Razen tega razstavlja tudi dela grafike in olj.

Delo Ljudske knjižnice v Mošnjah

Pred kratkim se je knjižnica v Mošnjah preselila v novo urejeno sobo v Kulturnem domu. Soba je velika in bo prav gotovo privabila še več obiskovalcev, čakajo le še na knjižnice omare in ostali potrebni inventar.

Knjižnici imajo v Mošnjah že nekaj let. Iz leta v leto pa se večja števila bralcev in tudi število knjig. Knjižničar Pavlin ima trenutno na svo-

jem spisku okoli 366 knjig, od teh največ leposlovnih. Letos je bilo izposojenih in prečitanih nekaj nad 290 knjig; med obiskovalci je 60 rednih bralcev, od tega 20 dijakov, 18 delavcev, 8 nameščencev, 5 kmetov in 15 drugih. Ker pa se število bralcev hitreje večja kot število knjižnih del, bo nujno dobiti potrebna sredstva za nabavo novih knjig.

55 let telesnovzgojne dejavnosti v Gorenji vasi

Zadovoljivi rezultati, vendar je število članstva premajhno

Prvi navdušeni telovadci, športniki, so že leta 1900 ustanovili društvo, ki se je imenovalo Sokolsko društvo in ki je vrsto let vzgajalo stare in mlade Gorenjevaščane v zdra-

delo precej olajšano in razumljivo tudi uspešnejše. Kmalu je postala njihova vrsta tako močna, da je na tekmovalnih lahko prekrizala račune marsikateremu na-

FLODNO DELO JE PREKINILA VOJNA

Vse te uspehe društva je prekinila vojna. V vas se je pritepel nemški okupator in slovenski izdajalci, ki so imeli v vasi postojanko in dom, v katerem so Gorenjevaščani gojili pred vojno telesno vzgojo in kulturno-prosvetno dejavnost, skoraj uničili. 12 najzavrednejših članov predvojnega telovadnega društva pa je padlo med NOB.

PO VOJNI ZNOVA

Nekaj let po osvoboditvi so se še poznale posledice vojne. Kljub temu pa veselje do telesno-vzgojnega dela ni prenehalo. 1952. leta je bilo spet ustanovljeno TVD »Partizan«, ki mu je s pomočjo raznih političnih in družbenih organizacij uspelo vsaj za silo urediti dom in pričeti delati z velikim poletom. Žal pa predvidenih načrtov zaradi pomanjkanja sredstev še niso mogli uresničiti.

Danes je v društvu že 100 aktivnih članov in to od najmanjših do že izkušenejših telovadcev. Večina od teh prido trenira in skoraj ni več prireditve, na kateri ne bi bili z uspehi ali pa tudi neuspehi, zastopani Gorenjevaščani. Razen telovadbe je v društvu tudi veliko zanimanje za odbojko, kjer je že ustanovljena odbojarska sekcija.

dograjena smučarska skakalnica, katere otvoritev bo letos. Društvo ima tudi to veliko željo, da bi v bližnji prihodnosti dobilo primerno telovadišče in športni bazen, s čimer bi lahko telesno-vzgojno dejavnost v Gorenji vasi popestrili in le tako bi bila lahko tudi bolj vsestranska.

Menim pa, da je število članstva TVD »Partizan« precej premajhno, saj ima Gorenja vas približno 800 prebivalcev. Kaj pa šele, če vemo, da je v novi občini približno 6.000 občanov in le eno telesno-vzgojno društvo. Zato naj bi bila prva naloga društva v prihodnosti pomnožiti svoje vrste in seveda istočasno poskrbeti za vadiateljski kader, kar bo precej težje, saj je pomanjkanje tega danes zelo občutno skoraj povsod. Če bo društvu uspelo doseči to in če bo imelo podporo od vseh družbenih in ostalih organizacij, bodo uspehi Gorenjevaščanov v prihodnosti gotovo še večji in pomembnejši. **FaBo**

Šahisti za veliki praznik

V KRANJU

Kranjske šahiste so na Dan republike obiskali ruska velemojstva Smislov in Bonda-

ko, da je Bondarevski zaključil le 7 partij z neodločenim rezultatom.

NA JESENICAH

Jeseniški šahisti so se na Dan republike pripravljali za dvoboj s šahisti z Dovjega in iz Mojstrane. Na sam praznik pa so povabili na Jesenice sovjetskega šahovskega prvaka, velemojstra, Jefima Gellerja. Za to simultanko je bilo veliko zanimanje in so se je razen jeseniških šahistov udeležili tudi leški, radovljiški, javorniški in blejski šahisti.

Sovjetski velemojster je zmagal v simultanki s 26:5. Igro je dobil Zdravko Strumbel; Tušar, Krajnik, Jan, Pesjak, Korošec, Suhel, Bratanič in Piki pa so remizirali. Naslednji dan pa je priredil jeseniški šahovski klub v počastitev praznika nagradni brzo-turnir za prvenstvo Jesenic. Med 28. šahisti je zmagal Korošec.

V KAMNIKU

Na tradicionalnem šahovskem brzo-turnirju v Komendi v počastitev Dneva republike je zmagal Milan Trbižan (»Solidarnost« Kamnik), ki je med 14 udeleženci dosegel 11 točk.

Velemojster Bondarevski med kranjskimi šahisti

revski ter naša državna prvakinja Lazarevičeva. V Restavraciji — Kranj je Bondarevski odigral proti 30 Kranjčanom simultanko. Šahistom iz Kranja ni uspelo proti velemojstru doseči nobene zmage, ta-

Naš novinar med razgovorom s predsednikom TVD »Partizan« iz Gorenje vasi

ve in močne ljudi. Z velikim poletom je tej skupini telovadcev po več letih, s pomočjo nekaterih posameznikov, uspelo leta 1921 zgraditi svoj dom. S tem je bilo njihovo

sprotniku. Ime Gorenjevaščanov sta ponesla po vsej naši domovini odlična športnika, smučar Rudolf Robnik, ki je padel v NOB in slovenski košesarski prvak Janez Peternel.

S hokej tekme

Ljubljana : Jesenice

O hokejski tekmi, odigrani na Jesenicah 24. novembra med moštvoma Ljubljana in Jesenice, ki se je končala z rezultatom 3:2 za Ljubljano sta že poročala Ljubljanski dnevnik in Polet. Ker sta avtorja člankov izpustila prav tisto kar bi morala vedeti javnost, naj poročamo o tej tekmi še v gorenjskem tedniku.

Pisec članka navaja, da je bila tekma burna, da so bili Ljubljanci boljši, naštevajo njihove vrline in dodaja, da bi bilo potrebno poučiti jeseniško publiko o pravih hokejskih taktikah, češ da bi se na ta način preprečilo nepotrebno razburjenje. Da je tekla na drsališču tudi kri, tega pisec ne omenja. Jeseniški hokeisti imamo občutek, da gojijo ljubljanski hokeisti do nas osebnega sovraštva. Ni še pozabljen primer z lanskega republiškega prvenstva, ko je hokejska zveza Slovenije (katere člani so tudi člani ljubljanskega moštva) izigrala hokeiste z Jesenic. Hokejska zveza ni dovolila nastopiti jeseniškima vratarjema na republiškem prvenstvu z motivacijo, da sta bila prepozno registrirana. Dovolila pa je igrati celjskim hokeistom ki so bili registrirani šele na poti na republiško prvenstvo. Na lanskem republiškem prvenstvu se je jeseniški hokeist Noč zameril kapetanu ljubljanskega moštva tov. Aljančiču, ker je navijal za moštvo iz Celja. Ze takrat mu je Aljančič objubil maščevanje. Noč je vseskozi pazil, da z Aljančičem ni prišel istočasno na led. Letos pa je pozabil na staro sovraštvo, zato je Aljančič željo po maščevanju lahko uresničil na zadnji tekmi. Med tekmo je udaril igralca Noča

po obrazu, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. Sodnika na to nista reagirala.

Ljubljanski hokeisti so na tekmi 24. novembra v resnici zmagali k čemur je pripomogel vratar iz Vevč, ki je igral kot gost pri Ljubljancih. K burni tekmi lahko dodamo le popravek, da ni bila samo burna, temveč s strani Ljubljancanov tudi surova.

Jeseniški hokeisti

Tekmovanje za pokal »Glasa Gorenjske« Kranjski košarkarji zmagovalci

V počastitev Dneva republike so košarkarji »Triglava« priredili v telovadnici I. državne gimnazije v Kranju zanimiv košarkarski turnir gorenjskih klubov za pokal »Glasa Gorenjske«. Žal se tega turnirja niso udeležila vsa prijavljena moštva (Domžale in Kamnik), kljub temu pa smo v posameznih srečanjih opazili precejšen napredek košarkar na Gorenjskem. To velja predvsem za Ločane in tudi Jeseničani so pokazali velik korak naprej. Moštva so igrala vsaka z vsakim. V odločilni tekmi za prvo mesto so Kranjčani z boljšo igro in s precejšnjo razliko v koših premagali najnevarnejšega nasprotnika »Partizana« iz Medvode.

Rezultati posameznih srečanj so bili: »Partizan« Medvode : Jesenice 60:52 (47:34), »Triglav« : Ločan 69:46 (47:30), Jesenice : »Triglav« 62:72 (37:45), Jesenice : Ločan 31:53 (15:27), »Partizan« Medvode : Ločan 72:64 (34:29), »Triglav« :

NACRTI V PRIHODNOSTI

Ze letošnjo zimsko sezono bo v društvu »Partizan« ustanovljena smučarska sekcija, ki jo bo vodil tov. Ster. Lahko upamo, da bomo imena pionirjev in mladincev iz Gorenje vasi kmalu brali po naših časopisih med najboljšimi njihovimi sovrstniki na raznih tekmovaljih. Verjetno bodo prve uspehe dosegli skakalci, saj imajo za to najboljše pogoje. Ze lani je bila v Poljanah po načrtih ing. Bloudka

»Partizan« Medvode 75:52 (24:18). Moštva so se razvrstila takole: 1. »Triglav« Kranj 6 točk, 2. »Partizan« Medvode 4 točke, 3. Ločan 2 točki in 4. Jesenice brez točke.

Dan republike so športniki »Iskre« dostojno proslavili

Več kot 300 športnikov delovnega kolektiva tovarne »Iskra« iz Kranja je tekmovalo v šestih športnih disciplinah v počastitev revolucionarnega praznika naših narodov — 12-letnice nove Jugoslavije. Tekmovali so ekipno (medobratno) ali posamezno v naslednjih disciplinah: nogometu, kegljanju, odbojki, namiznem tenisu, streljanju in šahu. Zmagovalci so bili:

NOGOMET (5 moštev) — v finalni tekmi, tekmovalje je bilo po cup sistemu, je splošni oddelek premagal obrat pro-

dukcije z rezultatom 3:2 (1:0) in tako postal tudi prvak »Iskre« za leto 1955.

ODBOJKA (4 moštva) — prehodni pokal si je priborila ekipa montaže z zmago 2:0 v srečanju z nebotičnikom.

KEGLJANJE (32 tekmovalcev) — najboljši je bil Jože Zevnik, pred Stanetom Bregarjem in Ivanom Omanom.

NAMIZNI TENIS (tekmovalo je 8 moštev in 32 posameznikov) — moštva so tekmovala vsak z vsakim in si je prvo mesto priborila prototipna delavnica s 7 točkami pred nebotičnikom 6, Industrijsko šolo 5 točkami itd. Med posamezniki, kjer so se v končnih finalnih borbah pomerili štirje tekmovalci, je bil najboljši Lado Petrovič pred ing. Pajerjem, Pogačnikom in Brezarjem.

STRELJANJE (120 tekmovalcev) — tekmovali so z zračno in vojaško puško. Zmagovalec v tekmovalju z vojaško puško je bil Kristo Kokalj pred Adolfom Kostrovom in Jožetom Pokljukarjem, z zračno puško pa Stane Zakotnik pred Igorjem Slavcem.

SAH (6 moštev s po 6 šahisti) — prvo mesto in s tem prehodni pokal, si je zasluženo priborilo moštvo Industrijske šole.

S temi prireditvami so športniki »Iskre« dostojno proslavili Dan republike. Sploh pa je razveseljivo dejstvo, da je športno življenje v »Iskri« vsak dan bolj živahno. Športniki tega delovnega kolektiva, naj bodo za zgled vsem ostalim delovnim kolektivom. **F. B.**

Gorenjski nogometaši so zaključili jesenski del tekmovalja

Po prvem delu so na vrhu lestvice: Tržič, Jesenice in »Triglav« iz Kranja

Ze nekaj let tekmujejo gorenjska nogometna moštva za prvenstvo Gorenjske. Vendar lahko prištevamo letošnje leto k uspešnejšim nogometnim sezonam na Gorenjskem in to po številu moštev, ki so tekmovali in disciplini, medtem ko o napredku kvalitete, razen redkih izjem, še ne moremo spregovoriti kaj več. To velja zlasti za mladince, katerim klubi še vedno posvečajo prenalno pažnjo.

V tekmovalju članov so brez poraza in s presenetljivim količnikom danih in prejetih golov, s precejšnjim naskokom, na prvem mestu Tržičani. Prav gotovo je ta njihov uspeh posledica marljivega treninga in discipliniranosti, čeprav se v tem pogledu tržičski gledalci na svojem igrišču radi spozabijo. Nasploh pa je enajstotica iz Tržiča pokazala v tem delu prvenstva največji napredek. Tudi Jeseničani ter Ločani so naredili v kvalitetnem pogledu korak naprej. Omeniti moramo še uspeh novo ustanovljenega nogometnega kluba iz Medvode ki si je priboril četrto mesto. Prav tako pa zasluži pohvalo tudi enajstotica iz Bohinja, čeprav ni dosegla večjega števila točk, vendar pa je prvič

tekmovala v tako močni konkurenci.

Pohvalno je dejstvo, da pri članih ni bilo večjih nešportnih izpadov in da so bile izključitve redki primeri. Le en igralec je bil kaznovan s 6 mesečno prepovedjo igranja.

Mladinci z Jesenic so ponovili svoj lanskoletni uspeh, vendar pa so jim letos postali za to mesto nevarnejši kot prej — Ločani. Tudi ta skupina se je letos pomnožila za dve moštvi in sicer so prvič tekmovali Senčurjani in mladinci iz Tržiča.

Kot pri mladincih so tudi lanskoletni pionirski prvaki ponovili uspeh v prvem delu tekmovalja. To so pionirji NK »Triglav« iz Kranja. Razen tega pa so dosegli ti pionirji letos še pomembnejšo zmago — postali so prvaki Slovenije. Prvič so v tej skupini tekmovali pionirji iz Tržiča, Naklega in Bohinja. Vsa pionirska moštva pa so lahko za vzor vsem ostalim tekmovalcem, kakšna mora biti disciplina.

Skratka, bilanca po jesenskem delu prvenstva Gorenjske nogometne podzveze za leto 1955/56 je zadovoljliva. V vseh ligah se je število moštev pomnožilo za sedem, kar je zelo razveseljivo. Tudi Blejčani, ki so odstopili iz prvenstvenega tekmovalja bodo, ker so spet prišli na zeleno vejo z ureditvijo svojega kluba, nadaljevali s tekmovaljem in nadoknadili neodigrane tekme prvega dela prvenstva. Zato je lestvica članov še nepopolna, toda do spomladi se ne bo spremenila, ker so se gorenjski nogometaši že umaknili z zelenih igrišč.

Prvenstvene lestvice GNP po I. delu tekmovalja za leto 1955/56:

CLANI:	
Tržič	6 6 0 0 26:2 12
Jesenice	6 4 1 1 48:6 9
Ločan	6 4 0 2 32:15 8
Medvode	6 2 0 4 19:31 4
Svoboda	
Senčur	6 2 0 4 12:26 4
Prešeren	
Radovljica	6 1 1 4 8:21 3
Bohinj	6 1 0 5 8:52 2

Izven konkurence	
Triglav B	8 4 1 3 22:28 9
Mladost B	8 1 4 3 18:26 6

MLADINCI	
Jesenice	6 6 0 0 23:5 12
Ločan	6 4 0 2 24:5 8
Triglav	6 4 0 2 18:20 8
Tržič	6 3 0 3 10:11 6
Svoboda	6 1 0 5 7:21 2
Prešeren	6 0 0 6 7:27 0

PIONIRJI	
Triglav	5 5 0 0 16:1 10
Mladost	5 3 0 2 5:4 6
Tržič	5 2 1 2 4:4 5
Naklo	5 2 0 3 8:12 4
Prešeren	5 1 1 3 7:5 3
Bohinj	5 1 0 4 2:16 2

Strelci za Dan republike

Na novem strelišču na Visokem sta bila v okviru prireditve za 29. november dva zanimiva dvoboja strelcev z vojaško puško. V prvem, ki je bil 27. novembra, so strelci »Tiskanine« iz Kranja premagali moštvo z Visokega z rezultatom 309:199, 29. novembra pa so strelci z Visokega doživeli še en poraz v srečanju s Predosljami. Gostje so zmagali s 331 krogi proti 289 krogi.

Vrsta članic TVD »Partizan« iz Skofje Loke je ena najmočnejših telovadnih ekip v Sloveniji

Uspela akademija v Loki

V počastitev Dneva republike je loško TVD »Partizan« izvedlo lepo uspešno in dobro pripravljeno svečano akademijo. Na predvečer praznika na novo urejena dvorana v Domu ni mogla sprejeti množice mešanov in gostov in so zato morali akademijo ponoviti še na sam praznik.

V uvodnem delu je o vlogi in pomenu našega največjega državnega praznika govoril dolgoletni predsednik društva Adolf Gerjol. Poudaril je napredek, ki so ga v vseh smerih dosegli jugoslovanski narodi v skopih 12 letih od zgodovinskega zasedanja v Jajcu pa do danes. Posebej se je za držal ob vlogi fizikulture pri graditvi lika našega socialističnega človeka. Uvodni del je bila istočasno tudi majhna društvena svečanost, ko je tov. predsednik čestital vsem telo-

vadečim k njihovim uspehom in izročil zmagoviti vrsti mladink na republiškem prvenstvu lep pokal, vrsti članov, ki so na okrajnem prvenstvu dosegli prvo mesto, pa diplomu. Obe vrsti se bosta v okviru občinskega praznika pomerili v telovadnem dvoboju s tekmovalci iz bratskih republik (Sombor, Borovo).

Nastopajoči oddelki so pokazali solidno znanje in zadovoljujoč napredek. Okrog 130 telovadečih se je v 15 točkah zvrstilo pred množičnimi in zadovoljnimi gledalci.

Z napredkom in razvojem telovadbe v Loki moramo biti nadvse zadovoljni, saj so kljub raznim težavam in tudi nerazumevanju — o čemer bi kazalo posebej spregovoriti — uspehi vidni ter je treba poštvalnim vodnikom in vodnicam Mimi Baldermanovi,

Poldki Stigličevi, Marinki Sege, Andreju Franku, Dominetu Bizjaku, Janezu Kalanu in drugim le čestitati in jim ob Dnevu republike želeli: Le tako naprej!

Zmaga za zmago

Zadnje nogometno tekmo v jesenski sezoni je Kamnik odigral z Jadranom iz Ježice in zmagal z 8:0 (4:0). Po visokih zmagah, ki jih je dosegel v zadnjih tekmah, Kamničani upajo, da se bodo po kvalifikacijskih tekmah spomladi pomaknili v višji razred. S tem bo tudi v Kamniku naraslo zanimanje za nogometne tekme, ki imajo zdaj samo ozek krog vnetih gledalcev.

Duplica je odigrala zadnje tekmo v Ljubljani z Olimpijo neodločeno 0:0.

Alkohola je kmalu dovolj

Na članek v našem listu z naslovom »Jesenice potrebujejo mlečno restavracijo in zajtrkovalnico« se je razvilo precej živahnih razprav. Nekateri so mišljenja, da je treba čimprej pristopiti k ustanovitvi...

Zadnje športne vesti

V I. ZVEZNI LIGI VODI RADNIKI IZ BEOGRADA
IZIDI VČERAJSNJIH SREČANJ: BSK : Hajduk 2:0 (2:0), Radnički : Železničar 3:1 (2:0), Dinamo : Crvena zvezda 2:2 (1:0), Velež : Spartak 2:1 (2:1), Sarajevo : Zagreb 3:1 (0:0), Proleter : Budućnost 3:0 (1:0), Vojvodina : Partizan 1:2 (0:0).

IX. PRVENSTVO SLOVENIJE V NAMIZNEM TENISU

Včeraj so se spet, to pot že devetih, pomerili v Ljubljani najboljši slovenski namiznoteniški igralci za naslove republiških prvakov. Najuspešnejši so bili igralci NTK »Triglav« iz Kranja, ki so osvojili devet prvih mest od enajstih. Važnejši rezultati: moški A — Hlebš : Ahačič 3:0; članice — Pogačar : Pluž 3:0; mladinci — Teran : Česen 2:1.

Na Jesenicah je bila odigrana včeraj popoldne hokej tekma med hokej moštvom A in B Jesnic. Zanimivi igri je prisostvovalo nad 300 gledalcev. Rezultat 10:3 za A moštvo.

ljanju mlečnih restavracij, drugi zopet, da je treba omejiti prodajanje alkohola in pristopiti k ustanovitvi nekakšnih abstinenčnih krožkov itd., kot nam piše tudi naš bralec K. A. z Javornika.

Dom v Predvorju vzgaja mlade ljudi

To pot smo prejeli pismo iz Novega mesta. V njem nam I. K. opisuje težave pri vzgoji svojega sina, ker je le-ta zašel v slabo družbo in mu ni več pomagala nobena lepa beseda. Po nasvetu OLO je sina poslal v Prehodni mladinski dom v Predvorju. V tem vzgajališču ga je pustil tri leta in po tem času se je 16-letni sin vrnil domov ves drugačen, z močno voljo do dela in napredka, poslušen in samokritičen do svojih dejanj. Takoj se je odločil, da hoče postati zidar in se sedaj že z veseljem vadi osnovnih zidarških del.

Zato gre vodstvu vzgajališča in še posebno upravniku Evgenu Varlu ob tako važnem vzgojnem delu vse priznanje in jim želimo pri vzgoji mladega rodu še mnogo uspehov.

Oglašujte v »Glasu Gorenjske«

Društvo rejcev malih živali na Jesenicah organizira vsako leto razstavo čistokrvnih malih živali. Letos je organiziralo razstavo v počastitev Dneva republike. Pokroviteljstvo nad razstavo je prevzel predsednik jeseniške komune Maks Dolinar, razstava pa je bila odprta v internatu pod Možakljo od 27. novembra do 1. decembra.

Proslave na predvečer Dneva republike v Domu Svobode v Trbovljah so se udeležili tudi javorniški svobodaši — godba na pihala, orkester, moški pevski zbor in pionirska folklorna skupina.

Sindikalna organizacija jeseniške železarne je v soboto organizirala predavanje o vlogi sindikalne organizacije v podjetju. Največje zanimanje

je bilo za predavanje Romana Albrehta.

V počastitev Dneva republike je bila v nedeljo v dvorani Delavskega doma na Jesenicah zadnja proslava, ki so jo organizirali slepi z območja nekdanjega radovijskega okraja. Sodelovali so tudi člani jeseniške »Svobode«.

Člani Mestnega gledališča iz Ljubljane so gostovali v Kamniku z Van-Dreutenovo komedijo »Grlice glas« v režiji Igorja Pretnarja.

KUD »Prežihov Voranc« Zalog pripravila veseloigro v treh dejanjih »Gosposka kmetija«.

KUD »Jaka Robič« Dovje-Mojstrana bo uprizorila Peter Petrovičovo veseloigro »Vozel«.

Sindikatski kovinskih delavcev podružnica Elektro Kranj je 3. decembra priredil v dvorani »Tiskanina« na Gaštelju v počastitev Dneva republike proslavo za zabavnim sporedom.

Obrtniško kulturno društvo Jesenice je s sodelovanjem OKUD »Enakost« iz Kranja priredilo preteklo nedeljo na Jesenicah v počastitev Dneva republike in desetletnice dela Svobode svoj skupni koncert. Na sporedu so bile narodne in umetne pesmi moškega pevskega zbora iz Kranja, sodeloval je tudi tamburaški orkester obrtniškega kulturnega društva Jesenice, moški

zbor »Enakost« iz Kranja, na harmoniko pa je igral Mihelčič.

SKUD »Stane Zagar« Kropa je pretekli teden uprizorilo v svojem novem Sindikalnem domu v Kropi Grillparcerjevo dramo v petih dejanjih »Prababica« v režiji Franca Kržišnika.

TVD »Partizan« in KUD Podnart sta na praznik 29. novembra slovesno odprla svoj novi kulturni dom s svečano akademijo.

Vaški odbor SZDL Lesce je v počastitev Dneva republike pripravil svečano proslavo s pestrim sporedom. Na proslavi je prvič nastopila tudi godba na pihala DPD »Svoboda« Lesce.

Dom Jugoslovanske narodne armije v Kranju je v soboto zvečer priredil zabavni večer narodnih pesmi in iger v izvedbi solistov radia Beograd.

Nesreče

Francka Tičar, gospodinja iz Vogelj 98, si je pri padcu zlomila nogo v levem kolku.

Jožeta Marinška iz Spodnjih Dupelj 36, je podrl motor in mu zlomil levo nogo v stopalu.

Rudi Ormec z Zlatega polja se je pri delu težko poškodoval na glavi.

Stefan Draškovič iz Spod. Bitnja si je poškodoval levo nogo.

OBJAVE-UGLASI

Mali oglasi

Prodajam suhe borove trame 14x18. — Brešar Franc, Sr. Bela 16, Predvorje.

Ugodno prodajam: zapravljivček (voz) na oljnatih osi, 2 sedeža, skoro nova; zapravljivček (voz) na vijake, star; šiv. stroj »Pfaff« pogrezljiv; 3 težke komate, dobre; 1 lahek komat — dober; 2 lahki konjski

opremi (pruska oprema) stari; 1 par lahke konjske opreme (pruska oprema) v zelo dobrem stanju. — Guzelj N., Skofja Loka, Mlinska 2.

Prodajam traverze — ozkotirne tračnice dolge 2—6 m, betonsko železo 5 mm premera, vodno sesalno št. 18 s 6 m cevi in sesalnim košem, barako za orodje 4 x 4 m s strešno opeko — 300 kom. — Kolendo, Skofja Loka, Partizanska 11.

Prodajam hišo z vrtom v Vodichah, radio aparat, moško kolo, otroško harmoniko in pisalni stroj. — Bališ Franc, Vodice.

Prodajam dobro ohranjeno klavirsko harmoniko na 80 basov. Poizve se pri Gostišče Hafnar, Slov. Javornik.

Prodajam težkega konja 2 in pol leti starega. — Franc Porenta, Sv. Duh 33, Sk. Loka.

Manjše kmečko posestvo v bližini Sk. Loke naprodaj. — Skupna površina njiv, travnikov in gozda 2 ha. Naslov v upravi lista.

Prodajam novo samsko spalnico zaradi selitve. — Krivec, Kranj, Titov trg 18.

Kupim računico za II. razred gimnazije. Vovk, Kranj, Zlato polje, blok 28.

Kupim dobro ohranjen šivalni stroj. Naslov v upravi lista.

Tovarniška delavka išče sobico v Kranju. Pomagala bi v gospodinjstvu in plačala. Naslov v upravi lista.

Iščem žensko k enemu otroku. Po možnosti z znanjem gospodinjstva. Plača po dogovoru. Oglasiti se pri »Transuristu« v Skofji Loki.

Hišno pomočnico s polno

zaposlitvijo sprejemem takoj. Hrana in stanovanje zagotovljeni. — Ponudbe poslati na upravo lista pod »Kranj«.

Strojne tehnika za obrat na Jesenicah sprejemem. — »Izolirka«, Ljubljana. Ponudbe poslati na tajništvo podjetja.

Izjubila se je dne 19. nov. 1955 ročna ura od Puštala do Reteč. — Poštenega najditelja lepo prosim, naj jo vrne proti nagradi na naslov: Drnovšek, Reteč 16.

Najdena siva ženska usnjena rokavica pred protituberkuloznim disperzerjem na Stari cesti. Dobi se istotam pri sestri Čarman.

Preključem blok št. 27489

Gledališče

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
Sreda, 7. decembra ob 20. uri — Red premierski in izven Vasja Ocvirk — »TRETJE LEZISČE«.

Petek, 9. decembra ob 20. uri — Izven — Vasja Ocvirk: »TRETJE LEZISČE«.

Nedelja, 11. decembra ob 16. uri — Izven in za podeželje — W. Shakespeare — »OTHELLO«.

Kino

Kino »Staržič« Kranj predvaja od 5. do 7. decembra ameriški film »GREH ENE NOČI«. Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Od 8. do 11. decembra ameriški barvni film »BLEDOLIČNIKOV SIN«. — Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

Kino Naklo predvaja 7. in 8. decembra ameriški film »RDEČELASKA IN KAVBOJ«. Predstave ob 19. uri

Občni zbor tabornikov iz Domžal

Pred kratkim so imeli taborniki družine »Skalni taborniki« iz Domžal svoj II. redni letni občni zbor. Iz poročila načelnika družine Tineta Bolharja je razvidno, da so bili taborniki skozi vse leto delovni in so med aktivnejšimi enotami v Sloveniji. Priredili so tri samostojne taborne (pomembnejša sta tabor na Menini planini in v Ankaranu pri Kopru) in se udeležili v večjem številu I. zleta gorenjskih tabornikov v Kranju in III.

Zleta tabornikov Slovenije v Ljubljani. V poletju so se udeležili še pohoda ZZTS v Črno gozd, mednarodnega tabora v Avstriji in I. zleta izvidnikov Srbije v Kamenici pri Novem Sadu. Med temi večjimi je bilo še mnogo manjših izletov v naravo. Na občnem zboru so sprejeli sklepe o številnih nalogah, ki jih čakajo v prihodnosti. Tako bodo zopet priredili zimski tabor na Menini planini, se udeležili republiškega tekmovanja v taborškem mnogoboju v Mariboru, II. zleta tabornikov Jugoslavije v Sarajevu, priredili bodo več taborov v poletju itd.

Izvolili so novega glavarja družine, narodnega heroja in predsednika LOMO Domžale Franca Avblja in ostale odbornike ter jim želeli v prihodnosti mnogo uspehov. J. V.

Z IZGRADNJO AVTOBUSNE POSTAJE V TRŽIČU BO TREBA SE POČAKATI

Avtobusna postaja v Tržiču je predmet obširnih razprav Sveta za gospodarstvo tržiške občine. Ljudje neradi čakajo na cesti v slabem vremenu. Zgraditev postajališča pa je v zvezi z urbanistično ureditvijo Cankarjeve ceste, ta pa spet v zvezi z denarjem — ki ga za sedaj še ni!

Premestitev pekarije iz Vilfanove hiše v zgornji del mesta je zaželen. Pekarija bo morala poiskati lokale za vsaj še 2 poslovalnici, kajti 2 prodajalni za ves Tržič sta premalo; pred vojno jih je namreč šest.

ČLANI PREŠERNOVE DRUŽBE

bodo prejeli najkasneje do 1. decembra 1956. leta za REDNO ČLANARINO 300 DIN in VPISNINO 20 DIN naslednjih pet knjig:

1. KOLEDAR ZA LETO 1957.
2. France Bevč: ISKRA POD PEPELOM, zgodovinska povest.
3. Beno Zupančič: MRTVO MORJE, povest.
4. Ivan Ribič: KALA, mladinska povest.
5. Dr. Miroslav Zei: MORJA IN NJIHOVI ZAKLADI, poljudnoznanstveno delo.
6. knjiško: »OTROK OD SPOČETJA DO PUBERTETE«, ZA DOPLAČILO 50 DIN PREJME LAHKO VSAK ČLAN ŠE
7. knjiško: »POMAGAJ SI SAM«, zbirka tisoč praktičnih gospodinjstvenih nasvetov.

Vsak član plača 20 din vpisnine, za kar prejme »Vpisnico«, ki je oštevilčena za

VELIKO NAGRADNO ZREBANJE.

katerega se udeleži vsak član, ki se vpiše v Prešernovo družbo najkasneje do 5. aprila 1956 in plača članarino (in morda naročene dodatne knjige) najkasneje do 5. julija 1956. Z vpisnino 20 din so poravnani tudi stroški za odpremo knjig, zato poštne ni treba več plačevati posebej.

ZA 500 DIN

(20 din vpisnina, 300 din članarina, 50 din za prvo dodatno in 130 din za drugo dodatno knjigo) lahko PREJME TOREJ VSAK ČLAN SEDEM KNJIG IN BO ŠE UDELEŽEN PRI VELIKEM NAGRADNEM ZREBANJU.

RADIO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 radijski dnevnik in 22. uri. Oddajo »Zeleti ste« poslušajte ob nedeljah ob 14.00, ob delavnikih pa ob 14.35. Kmetijski nasveti in Kmetijska univerza vsak delavnik ob 12.30 uri.

PONEDELJEK, 5. DECEMBRA

11.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — a) Režika se je opekla (dr. Dragica Vendramin) — b) Botra Špela potrebuje drv (zvočna slika).
12.40 Solisti lahke glasbe vam igrajo.
13.30 Zbori, ansambli in solisti izvajajo slovenske narodne pesmi.
14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — Ilka Vaštetova: France Prešeren — veliki borec.
15.30 Še pomnite tovariši...?
15.45 Partizanske pesmi.
16.00 Zdravstveni nasveti.
18.00 Radijska univerza — Seliškar: Les kot surovina.
20.00 Kulturni pregled.
22.15 Domači ansambli v plesnem ritmu.

TOREK, 6. DECEMBRA

11.05 Gospodinjstveni nasveti.
11.45 Cicibanom — dober dan.
12.00 Slovenske narodne pesmi v priredbi Luke Kramolca in Ruarda Orla.
14.20 Pionirski kotichek.
15.30 Utrinki iz literature. W. Faulkner: Cast — I.
16.10 V svetu opernih melodij.
18.00 Zunanje — politični feljton: Vrelci črnega zlata v Sredozemlju.
18.30 Sportni tednik.
20.00 Tedenski notranjepolitični pregled.
20.30 Radijska igra, Ivan Cankar: Lepa Vida.

SREDA, 7. DECEMBRA

11.15 Igra tamburaški orkester ljubljanskih »Svobode« p. v. Matka Sijakoviča.
13.30 V pesmi in plesu po Jugoslaviji.
15.30 Utrinki iz literature — W. Faulkner: Cast — II.
15.45 Poje mladinski zbor iz Kapele p. v. Marije Zemljičeve.
16.00 Družinski pogovori — Helena Puhar: S posnemanjem se majhen otrok učil delati.

18.00 Iz naših kolektivov.
18.35 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.
20.00 B. Smetana: Poljub, komična opera v 2. dejanjih, izvajajo solisti, zbor in orkester narodnega gledališča v Pragi.

ČETRTEK, 8. DECEMBRA

11.05 Gospodinjstveni nasveti.
11.45 Nastop mladih pevcev iz Celja in Zalca (glasbena oddaja za pionirje).
12.00 Opoldanski koncert.
12.40 Ženski zbor Fr. Prešeren iz Kranja poje umetne in narodne pesmi p. v. Petra Liparja.
14.25 Ljudsko-prosvetni zbornik.
15.30 Iz mladinske književnosti — Ivan Cankar: Desetica.
16.00 Gospodinjstveni omnibus.
16.00 Glasbene uganke.
18.00 Domače aktualnosti.
20.00 Mladinska oddaja.
20.20 »Cetrtekov večer« domačih pesmi in napevov.
21.00 Večer pri akademiku Antonu Sovretu (ob 70-letnici.)

PETEK, 9. DECEMBRA

11.45 Cicibanom — dober dan! (Pesmice Dušana Radoviča).

12.40 Popevke in ritmi.
13.30 Odlomki iz znanih oper.
14.25 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.
15.30 Utrinki iz literature — Polde Oblak: Pesmi.
15.45 Umetne pesmi poje Slovenski oktet.
16.00 Modni kotichek.
18.00 Ljudje med seboj — dr. Leon Zlebnik: Dvom in kritičnost.
18.15 Dalmatinske narodne poje in igra grupa Dalmatincev.
21.00 Mednarodna radijska univerza — a) Velike industrije Louis Charvet: Pomen prevoza — b) Carlos Chagan: Bioelektrogenza — V.
21.40 Filmska melodije.
22.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 10. DECEMBRA

11.05 Gospodinjstveni nasveti.
11.45 Pojte z nami, otroci!
14.20 Pionirski kotichek.
15.30 Utrinki iz literature — Ivan Cankar: Bela krizantema.
16.00 Novi filmi.
16.10 Koncert po željah.
18.00 Okno v svet — Etiopija.
18.35 Jezikovni pogovori.
20.00 Veseli večer.

»Planika«

INDUSTRIJA OBUVE KRANJ

SPREJME V SLUŽBO

VEC FINANČNIH KNJIGOVODIJ
POGOJI: 4 razrede gimnazije z malo maturo in veseljem do finančno knjigovodskega dela. Praksa ni obvezna. Zaželeni moški z odsluženim vojaškim rokom.

REFERENTA ZA OSNOVNA SREDSTVA

KORESPONDENTKO
z znanjem srbohrvaščine

POSLOVODJA ZA POSLOVALNICO ST. 1 V KRANJU
(na Savskem bregu)

VRATARJE
Prednost imajo invalidi.

UREDNIŠTVO »GLASA GORENJSKE«

RAZPISUJE

VEC MEST ZA NOVINARJE — PRIPRAVNIKE

Pogoji: vsaj srednješolska izobrazba, predvsem pa veselje do novinarskega poklica. — Pri moških po možnosti tudi odslužen vojaški rok.

Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj. Ponudbe pošljite na uredništvo čimprej.

Z motornim vlakom iz Kranja do Ljubljane

Resničen dogodek, ki sem ga doživel točno 28. novembra

Ročno pletenje se vedno izplača

Z jesenjo se navadno začne sezona pletenja. Vsi družinski člani potrebujejo za zimsko kaj volnenega. Možu je treba napraviti novo vest, hčerki čepico in rokavice, se-

kaj osnovnega znanja iz krojenja in pletenja je potrebno vsaki ženi, posebno materi. Dekleta, ki posejajo tak tečaj na Primorskem pri Kranju, so z uspehi zelo zadovoljna. V družinskem proračunu se tako znanje dobro obrestuje. Pametno bi bilo v zimskem času organizirati na Gorenjskem čim več podobnih tečajev.

Kajne, da so mične pletene jopice

bi pa tople nogavice in pulover.

Take predmete sicer lahko kupimo v trgovini, vendar je veliko bolj ekonomično, ako jih spletemo same. Volne je v naših prodajalnah dovolj in tudi poljubno barvo lahko izberemo. Za otroka je primeren kaj živahnjšega, pa tudi raznobarvne kombinacije pridejo v poštev.

Z vzorci in kroji si tudi ne bomo delale težav. Precej publikacij z navodili je že izšlo. Seveda pa moramo kroje potem prilagoditi našim meram. Tistim, ki so obiskovale krojni tečaj bo to malenkost. Ne-

Ekspresno kosilo

V službi ste do dveh in ko se vračate domov, premisljate, kaj bi si dne brez dolgih priprav skuhali za kosilo. Morda vam bo všeč tale nav-

75 g opranega riža stresite v veliko posodo osoljene vrele vode. Kuha naj se 12-14 minut, nakar ga odcedite in pustite, da se nekoliko osuši na robu štedilnika. Dodajte v posodo malo masla. Zatem pa v plitvi kozici na masti in olju popecite kranjske klobase, dobrecinke ali safalade z obeh strani. (Kožo na več mestih pred pečenjem prebodite z vilicami.) To vam vzame 6 minut. Gotov riž zdaj stresite v sredino skleda, ga potresite z naribanim sirom in položite nanj klobase v obliki zvezde.

Solato izberite po okusu! Gotovo imate tudi kaj vložene v kozarčih. Če se vam muči, vam bo prišla kar prav.

Kaj bomo izbrale za plašč

Danes bomo našim bralkam povedali tudi nekaj besed o tkaninah za plašče in obleke. Gospodinje nas večkrat sprašujejo, kaj naj kupijo, da bo lepo, trpežno in ne predrago.

Izbira za obleke je na srečo letos kar bogata. Cena tkanin v rdečih, svetlomodrih, sivih, svetlozelenih, rožnatih, vijoličastih in drugih modernejših barvnih tonih se giblje med 900 do 3000 dinarji. Zraven moramo prišteti še različne pepita oziroma kariraste delene, ki so posebno praktični za mlada dekleta, za dnevene in delovne obleke, zaposlenih žena.

Za plašč bo blago iz čiste volne tudi predrag. Zato se bomo raje odločile za polvolnene izdelke. Razni tweedi so dokaj cenejši in še praktični obenem. Da pa bo toplotni učinek večji, si bomo plašč ali jopico podložile z vatelinom, ki je odlično nadomestilo za volneno blago.

Prvo in najvažnejše je, da se v obleki prijetno počutimo. Zato ne pozabite, da z okusom izbrana barva in kroj, že v veliki meri odtehtata kvaliteto blaga.

GLAS GORENJSKE

(izdaja):
 Casopisno, založniško in tiskarsko podjetje
 »GORENJSKI TISK«
 Kranj, Koroška cesta 8.
 Direktor in odg. urednik: Slavko Bezjak.
 Ureja: uredniški odbor.
 Telef. uredništva in uprave 475 / Tek. rač. pri KB Kranj št. 61-KB-1-Z-135 / Izhaja vsako soboto.
 Letna naročnina 400 dinarjev polletna 200 dinarjev četrtletna 100 dinarjev Posamezna štev. stane 10 din

Videli so, kako so se Nemci po planoti nad Rutami razpršili v strelce. Bili so rekruti. Pripeljali so jih sem in tu so vadili. Obenem pa so preprečevali partizanom vstop v vasi.

— Ko bi imel municijo? — je zašepetal mitraljezec Stojan.

Nemci so vadili. Niti slutiti niso, da je nekaj sto metrov vstran skupinica partizanov, bolna in brez municije, lahek plen vsakemu, ki bi jo napadel.

Ko se je zmrčilo, so se Nemci umaknili v vas. Tedaj je komandant Dušan razodel svoj načrt.

— Na Gorjuše pojdemo. Tam se opomoremo in se vrnemo na Koroško. Naš prijatelj John pa bo lahko varno potoval naprej.

— Kaj ste rekli? — je vprašal John nemško, ko je zaslišal svoje ime.

— Do prvega osvobodjenega ozemlja vas popeljemo in potem boste varno nadaljevali svojo pot. Tam so partizani že nepremagljiva vojska. Mi smo le drobci, neznamenatni drobci ne nepremagljive sile.

Pepček, kodrolas blondinec, je prevajal. John pa je rekel: — Jaz lahko ostanem pri vas in se v vaših vrstah borim. Vsi se borimo proti istemu sovražniku.

To so bile plemenite besede. Vendar komandant njegove ponudbe ni sprejel. Rekel je: — Dragi prijatelj, videli boste, kaj je v teh letih napravilo partizanstvo in spoznali, da smo nepremagljiva sila, čeprav so nas tu pod Kepo skoro popolnoma uničili. Mi smo le drobci.

Potem je trenutek obmolnil in nato spregovoril: — Jutri na vse zgodaj odrinemo. Kdo se javi prostovoljno, da bo šel v vas. Brez hrane ne moremo na pot.

Javila sta se vodnik Rudi in Marjan, bataljonski kulturnik. Ko se je popolnoma zvečerilo, sta odšla na pot.

Priplazila sta se do prve hiše. Iz teme se je zasvetil kraljica cigarete.

Zaseda! Neslišno sta se ji umaknila.

Minila je ura, da sta prišla do Kranjčeve kmetije, čeprav je bila oddaljena le dobrih deset minut od partizanskega taborišča. Zbudila sta hlapca. Ta jima je dal pol hleba kruha in nekaj listov domačega tobaka.

Srečno sta prišla tudi do hiše pod Kranjčevo kmetijo. Tudi tu sta dobila pol hleba kruha. Bil je še topel. Hotela sta še k Mojci, ko je švignila v zrak raketa.

Ko je ugasnila, sta se začela previdno umikati proti gozdu. Večji del sta se plazila. Zelo utrujena sta proti jutru prišla pod skalo, kjer so spali partizani.

— Sta prinesla kaj? — je vprašal komandant, ki je stražil. Straža se je menjavala vsake pol ure in stražili so vsi, ne glede na položaj.

— Hleb kruha, — je rekel Marjan.

— Do Možaklje bo zadostovalo, — je menil komandant. Nato sta legla k tovarišem pod oledo in se pokrila čez glavo. Sapa, ki so jo izdihavali tovariši ju je ogrela.

Se dvakrat se je menjala straža. Potem pa so vstali Komandant je zrezal kruh na osem enakih delov. Dva dela so použili. Kako sladko se je topil v ustih. Najraje bi vsak pojedel še svoj del, a pot, ki je bila pred njimi, je bila še dolga in še bodo lačni. Hranili so ga. Se preden so prišli do lovske kočice, ni imel nihče niti drobtinice. Lakota je bila močnejša kakor volja.

Zdaniilo se je, ko so prišli do ovinka, kjer pot zavije proti Sedlu. Sveže sledi čevljev s podkvicami pa so jim povedale, da je morda uro prej šla tod nemška kolona.

Na Sedlu je zaseda!

Zavili so s poti in zagazili v celo, nato pa se počasi in s težavo vzpenjali v pobočje visoke gore desno od Sedla. Za pot, ki bi jo prehodil čez Sedlo v eni uri, so potrebovali petkrat več. V petih urah so bili na vrhu grebena.

Opazovali so Sedlo. Niso se motili. Tam, kjer se pot spušta na južno stran Karavank, so opazili Nemce.

Navzdol je šlo lažje in prej kot v uri so bili na planoti, kjer je bila bivša graničarska karavla. V pol ure so bili že v grapi nad žičnico. Tu pa se jim je nudil pretresljiv prizor.

Tam, kjer je stala kočica — njihovo taborišče — je bilo pogorišče. Le ognjišče je še stalo. Poleg kočice pa so zagledali ožgan suknjič. Spoznali so ga. Bil je Hoznarjev.

Honarjev je bil oni dan mitraljezec. Tih fant. Ob hajki na Kepi so ga ranjenega ujeli Nemci. Zdej je ostal od njega le ožgan suknjič, sam pa je zgorel v ognju. Molče so strmeli v kos ožganega blaga in na zakajeno ognjišče, ki je edino ostalo od njihove kočice v grapi. John je mislil na onega drobnega fanta z bolnim obrazom. Videl ga je, kako je nalagal na ogenj, potem pa pisal in pisal. Ob njem je videl Helgo, ki ji je šepetaje nekaj pravil. John ni vedel, da ji je prevajal pesem. Videl je le, da sta se potem držala za roko. Tudi njiju ni več...

Nadaljevali so pot. Ne po poti. Prečkali so potok in se zopet začeli vzpenjati v breg. Zased so se morali izogibati. Bili so brez municije.

Komandant, ki je bil močan in utrjen fant, jih je vzpodbujal, da bi šli hitreje. Se pred mrakom bi rad pripeljal v dolino, da bi varno prekorčili cesto, progno in Savo. Pot preko hriba nad Belco pa je bila težavna in predešen so prišli na planino Belo polje, jih je objel mrak. Nadaljevati pot sedaj pa bi bilo nevarno in negotovo. Zato jih je peljal v neko plansarsko kočico, ki jih je tu več.

— Nocoj ne moremo naprej! In še jutri bomo morali ostati tu. Prepočasi smo hodili.

Prepočasi? Ali je mogoče hitreje ob četrt hleba zaužitega kruha in ob naporih zadnjih dni. Borca je hranila le misel na Gorjuše, kjer se bodo odpočili in opomogli, da bodo zopet sposobni za boj.

Skuhali so si čaj iz smrekovih vršičkov in pokadili cigareto iz domačega tobaka, zavito v časopisni papir. Potem pa so utrujeni zaspali. Komandant ni hotel siliti nikogar na stražo. Tudi sam je legel. Ko pa so borci zaspali, je vstal in sam stražil. Tako ga je našel John.

— Pojdite vendar počivat, — mu je rekel.

Komandant se je branil. Potem pa se je vdal. Bil je tudi sam utrujen kakor še nikoli. Zamenjal ga je John.

Zapel si je plašč, ki mu ga je dal komandant, in prisluškoval. V tišino se je zapletal veter in šumel v smrekovih gozdovih, ki so objemali planino.

Ta planina se mu je zdela znana. Res, bila je ista, ki so jo pred mesecem prečkali z Irwingom in kurirjem Ivanom.

Zopet Irwing. Prijatelj. Z usodo, še nesrečnejšo kakor on. Mrtvega so ga našli v gozdu. Morda je begal kakor on. Blodil po gozdu in od izčrpanosti umrl. Tudi on bi, če bi ga nezavestnega ne našli partizani in ga odnesli v svoje taborišče. In on John Cowley ga je nagovarjal k begu. Odstranjeval vse njegove pomisleke. Ga bodril...

Še minuto, še pol, bušk in že se zvaliva spehana na mehke sedeže motornega vlaka in zasopla hitiva pojasnjavat sosedu, kako sva vesela, da sva ga ujela, koliko opravkov imava v Ljubljani in skoraj smo že v Zabnici, ko nehamo hvaliti udobnost, brzino in sploh vse dobre lastnosti, ki jih ima ta sijajna pridobitev železnice — motorni vlak. Še malo pokramljamo o vremenu: da, lepo je in čeprav je mrzlo, da bi vsaj tako ostalo do Novega leta; in glej, v Skofji Loki smo! Ko stojimo na postaji brz pobrskam po tistem delu možgan, kjer imam shranjena poglavja: zamude, železniške nesreče, križanja itd. in ugotovim, da bomo v Loki počakali na Tauern Expres. No, še teh pet, deset minut si mislim, potem pa zapodimo in kot bi mignil bomo v Ljubljani. Do desetih ure pa zanesljivo. Potem nama ostaneta še polni dve uri — da, do 12. ure bova vse opravila. Toda glej smolo! Spet se je uresničil stari slovenski pregovor: ne delaj računa brez krčmarja.

Ko smo že nekaj časa stali na postaji, se izza poledenelih oken železniškega voza zasliši ljubezniv glas: »Iz prvega voza vsi ven!« Na razne načine si potniki razlagajo ta

večje gneče blizu stopnic voza bodri žena moža, ki so ga nekoliko odrinili: »Porini no malo, bomo prej notri...«

Prav takrat prikoraka na peron štab železničarjev, ki so se posvetovali zaradi okvare. Sprevodniki hite izganjati ljudi iz voza. Obljublajo nam, da se bomo takoj za motornim, ki je ostal še cel, odpejli tudi mi. Sicer pa, zaključni majhen rdečenos sprevodnik, ura gori ali doli je pač vseeno...

Ljudje pa, ki so se s tako muko prerili v voz, so nezaupljivi in le sem ter tja se utrne kak potnik iz voza kot kapljica iz lojene sveče — počasi, z nezaupanjem pristopica k skupini na peron, ki si s poskakovanjem in prestopanjem izganja mraz utrdelih udov. Kljub vsemu pa smeha in zbadljivk ne manjka. Pr-

vo veselje se je začelo šele takrat, ko so pripeljali od nekod lokomotivo s tovrstnim vozom, nas naložili in odpeljali proti Ljubljani. In ko smo v Medvodah dobili še za polovico voza novih potnikov, in nam je zaradi gneče postalo topleje, se je že oglasila pesem in z vseh koncev so kar deževale prijetne šale in zbadljivke. Ko smo v Medvodah končno srečali Expres se nekdo spomni: »Fantje potuhni mo se, da nas tujci ne bodo videli, sicer se bo jutri že razneslo po svetu, da je v Jugoslaviji vojna, ko so pa sami videli, da ljudi v živinskih vozovih prevažajo na položaje.

Veliko jih je moral preslišati tudi sprevodnik, ki se je pojavil s svojim večnim: »Vozne karte prosim!«

Nato še nekaj krepkih sunkov in v Šiški smo. In ko se nas zapeljali v Ljubljani na peron, so bili ljudje še vedno tako dobre volje, da so jo pozdravili z glasnim oponašanjem vseh mogočih domačih živali. Potniki na peronu v smeh, mi pa poskačemo iz voza: V slovo še zaslišim: »Predlagal bom, naj uvedejo namesto motornega kar tovrstnega, saj še nikoli voznika ni bila tako »prijetna« kot danes od Loke do Ljubljane.«

Kako brusijo diamante

V nekdanjih časih diamantov niso brusili, ampak so jih ljudje nosili takšne, kakršne so našli v naravi. Taki diamanti so se le neznatno svetili, zato so jih ljudje začeli gladiti in pri tem uporabljali njihov lastni prah. Pozneje so začeli diamante tudi oblikovati, jih kladi v manjše kose s pravilnimi ploskvami. Največji umetniki pri obdelovanju diamantov so bili Holanđi.

Ko ga izkopljejo iz zemlje ali izperejo iz rečnih naplavin, ni diamant še zdaten tako bleščet in ni niti približno tako lep kakor po obdelavi. Navadno je naravni diamant nepravilne oblike, poln raznih drobcov, ki se ga drže, in razpokan. Vse to je treba odstraniti, če hočemo dobiti zaželeno obliko in sijaj. To se doseže tako, da se diamant razkosja; pri tem je treba paziti, da nečista mesta ostanejo na površini, da bi se laže odstranila.

Ko dobi brusilec neobdelan diamant, ga dolgo proučuje in s tušem zaznamuje na njem lniije, po katerih ga je treba kladi ali stružiti. Diamant je zelo trd, zato se ga da rezati le tako, da se na obstoječo razo močno pritisne s topim nožem, nato pa z udarcem kladiva razcepi. To lahko dela samo zelo izurjen delavec, ker bi že najmanjši napačni udarec lahko upropastil dragi kamen in tako povzročil velikansko škodo. Zareze delajo z drugim diamantom, ki ima ostre robove.

Tako debelih nih nekaj diamantov je treba nadalje obdelovati. Prvo delo je gladitve, da bi se dobil tisti prekrasni odboj in lom svetlobe z njegovih številnih površin,

Svet pripada ženam

Znani francoski pisatelj André Maurois, ki velja za velikega častilca žensk, je na vprašanje kaj, misli o ženski enakopravnosti, odgovoril: »Ah, svet vendar pripada ženam:«

Če se rodi otrok, vsakdo sočutno vpraša: In kako gre materi?

Če se mož poroči, vsi pravijo: Kako čudovita mlada žena!

Če ima potem sinove: Cisto ženini so, kot iz njenega obraza izrezani.

In ko končno moko umre, je prvo vprašanje: Koliko je zapustil svoji vdovi?«

Popravek nagradne križanke

Danes popravljamo nekaj neljubih pomot, ki so se vrinile v prejšnji številki k besedilu nagradne križanke.

Vodravno: 1. 73. in 128. pozdrav časopisa »Glas Gorenjske« ob 29. novembru, ne pa 1. 73. in 24., 128. pozdrav...

Navpično: 3. predpona s katero tvorimo presežnik, 4. znamenje bolezn, 5. vdan, zvest in ne tako kot je bilo objavljeno.

Vse reševalce opozarjamo, da te napake upoštevajo in se jim za neljube pomote oprostimo. Istočasno pa jih obveščamo, da je rok za rešitve podaljšan do vključno 17. decembra 1955. Javno žrebanje pa bo 21. decembra ob 15. uri v prostorih uredništva »Glas Gorenjske«.